

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GRUODŽIO 6 – DECEMBER 6, 2011 • Vol. CII Nr. 149

Kaina 75 c.

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12-05-11

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Įspūdžiai po LTSC knygų mugės – 4 psl.

- Tema: Artimieji rytai – 2
- Saujelė lietuvių „Mažojoje Meksikoje“ prie Čikagos – 3
- Cicerio Šv. Antano parapiją užklupo bėdos – 4
- Aš akla, bet tikėjimas – ne! – 5
- Įvertinti geriausi Lietuvos medžio drožėjai – 6
- Jubiliejinis J. Basanavičiaus gimtadienis – netradiciškai – 6
- Šventadienis – 8
- Anais laikais (6) – 8
- Sveikata – 9
- Jos didenybė bulvė – 10–11

Valiutų santykis
1 USD — 2.57 LT
1 EUR — 3.45 LT

Pristatyta Lietuvos nuostata dėl branduolinės energetikos politikos Baltijos jūros regione

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis gruodžio 2 d. Washington, DC JAV Kongreso, administracijos ir nevyriausybinių sektoriaus atstovams bei energetikos žinovams konferencijoje „Pasaulis po Fukušimos: branduolinės energijos politika, reglamentavimas ir rinkos“ pristatė Lietuvos nuostatą dėl branduolinės energetikos politikos Baltijos jūros regione vystymo ir reglamentavimo. Ž. Pavilionis pabrėžė, kad Lietuva savo branduolinės energetikos politiką įgyvendina griežtai laikydama branduolinio saugumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, todėl atitinkamos elgsenos tikisi ir iš kitų valstybių. „Kadangi kaimyninėse valstybėse skaidrumo vystant branduolinės energetikos projektus trūksta, norime, kad šia problema susirūpintų ir kitos valstybės. Branduolinės nelaimės pasekmės nežino valstybių sienų, todėl branduolinio

LR ambasadorius atidaro konferenciją.

LR ambasados JAV nuotr.

saugumo ir aplinkos apsaugos laikymosi taisyklės, vystant branduolinės energetikos projektus, turi rūpėti ne atskiroms valstybėms, bet visai tarptautinei bendruomenei. Siekiame aktyvios JAV paramos raginant Lie-

tuvos kaimynystėje esančias Baltarusiją ir Rusiją laikytis aukščiausių saugumo reikalavimų, tiksliai laikytis priimtų įsipareigojimų pagal ESPOO konvenciją ir TATENA reikalavimus”, – sakė ambasadorius.

V. Putin partija patyrė smūgį Rusijos parlamento rinkimuose

Maskva (BNS) – Vladimir Putin valdančioji partija vos laimėjo pusę balsų Rusijos parlamento rinkimuose, kuriuos temdė pranešimai apie nešvarų valdžios žaidimą. Tai didelis smūgis premjerui prieš jo suplanuotą grįžimą į prezidento pareigas.

„Vieningoji Rusija“ gavo 49,54 proc. balsų, pranešė centrinė rinkimų komisija, suskaičiavusi 96 proc. balsalapių. Tokiu būdu valdančioji partija prarado vadinamąją konstitucinę daugumą, kurios reikia norint

netrukdomai keisti Konstituciją. Rusijos Federacijos komunistų partija (RFKP) liko antroje vietoje su 19,16 proc. balsų – daugiau nei po 2007 m. rinkimų turėti 12 proc.

Valdančioji partija prastai pasirodė po to, kai V. Putin rugsėjo mėnesį paskelbė, kad planuoja per kovo mėnesį įvyksiančius prezidento rinkimus grįžti į Kremlių. Tai galėtų rodyti, kad vis daugiau rusų nusivilia jau 11 metų trunkančiu V. Putin valdymu. Šių rinkimų rezultatai la-

bai skiriasi nuo praėjusių parlamento rinkimų 2007 m., kai „Vieningoji Rusija“ užsitikrino net 64,3 proc. balsų ir gavo 315 iš 450 vietų žemuojuose parlamento rūmuose – Valstybės Dūmoje.

Rinkėjų aktyvumas visoje šalyje buvo 60,2 proc. Komunistų partijos vadovas veteranas Genadij Ziuganov sakė, kad šis balsavimas yra pavojaus ženklas Kremliui, rodantis, kad jis turės padaryti parlamente vietos opozicijai.

Klaipėdos „Žuvėdros“ šokėjams – pasaulio čempionato auksas!

Vilnius (ELTA) – Klaipėdos „Žuvėdros“ šokėjai susigrąžino pasaulio čempionų vardą. Uostamiesčio universiteto sportinių šokių klubo pirmoji komanda šventė pergalę gruodžio 4 d. Vilniuje, „Siemens“ arenoje, vykusiame pasaulio Lotynų Amerikos šokių ansamblių čempionate.

Septyniskart Europos čempionei pagrindinei „Žuvėdros“ komandai, kuri šoko pagal vokiečių grupės „Scorpions“ melodijų motyvus, keturi teisėjai skyrė pirmą, o trys – antrą vietas. Beje, programą „Uraganas“ tarptautinėse varžybose „Žuvėdra“ šoko paskutinį kartą. „Žuvėdros“ šokėjai pasaulio čempionais tapo septintą kartą. Klaipėdiečiai pasaulio pirmenybėse pirmavo ir 1999, 2002–2005 bei 2008 m.

Sidabras atiteko nugalėtojos vardą gynusiems Tiumenės „Vera“ (Rusija), o bronza – „TSZ Aachen-TSC Duesseldorf Rot-Weiss“ (Vokietija) šokėjams. Ketvirtą vietą užėmė Brėmeno „Gruen-Gold-Club“ (Vokietija)

„Žuvėdros“ šokėjai pasaulio čempionais tapo septintą kartą.

ELTA nuotr.

kolektyvas.

Antroji „Žuvėdros“ komanda užėmė penktą vietą, šešti liko „HSV Zwolfaxing“ (Austrija) šokėjai. „Žuvėdros“ šokėjai, kuriuos treniruoja

Skaistė ir Romaldas Idzelevičiai, dalyvavo jau 22-iesuose pasaulio čempionatuose. Pusfinalyje šoko 12 komandų.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Gyvenimas taip susiklostė, kad lapkričio viduryje su žmona Gražina lankėmės Šv. Antano parapijoje, esančioje Cicero, IL. Mums atvykus į 9 val. Mišias, bažnyčios prieangyje mūsų jau laukė Marija Remienė, kuri tuoj pat nuvedė į pirmuosius suolus, beveik prie altoriaus. Iš spaudos žinau, kad paprastai šv. Mišias Šv. Antano parapijoje atnašauja kun. dr. Kęstutis Trimakas. Tačiau jis neseniai pakliuvo į automobilio įvykį ir vis dar sveiksta namuose. Vietoj jo Mišias atnašavo kun. Antanas Gražulis, SJ iš Čikagos.

Bažnyčia graži, bet atrodė beveik tuščia, nors buvo gal apie 50 žmonių, pasklidusių po erdvę pastatą. Nuotaiką pakėlė choras, bet ją greitai sugadino skaitinių, evangelijos ir pamokslo klausymasis. Garsialbiai buvo užtektinai garsiai nustatyti, bet balso perdavimas buvo labai prastas. Gal kalta prasta technika, gal nekokia bažnyčios akustika, bet kunigo pamokslas tikrai nepasiekė nei mano ausų, nei širdies, nes beveik nieko nesupratau. Pasirodo, nuolatiniai lankytojai prie to jau yra pripratę. Vienas jų patarė kitą kartą sėdėti bažnyčios gale.

Toks pasiūlymas davė progą po pačią bažnyčią pasidairyti. Kairiame altorėlyje yra Pal. Jurgio Matulaičio atvaizdas iš marmuro. Kiek į dešinę stovi trys vėliavos – Meksikos, Lietuvos ir Amerikos, bylojančios apie šios šventovės istoriją ir dabartį. Virš jų – plakatas lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis, skelbiantis Šv. Antano parapijos 100 metų sukaktį. Išeidamas pasiėmiau parapijos biuletinį, kurį grįžęs namo atidžiau pavarčiau.

Pirmame puslapyje duodami parapiją aptarnaujančių kunigų vardai, Mišių ir išpažinčių laikas. Kas sekmdienį atnašaujamos aštuonešios Mišios: anglų kalba 8 val. ryto, lietuvių – 9 val. ir šešerios ispanų kalba – pradėdant 6:30 val. ryto ir bai-

Saujelė lietuvių „Mažoje Meksikoje“ prie Čikagos

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

giant 7 val. vakaro. Aštuonių puslapių biuletenyje vyrauja ispanų kalba. Antrasis biuletenio puslapis parašytas vien lietuvių kalba. Ten duodami nurodymai į skaitinius, išspausdinti pranešimai apie renginius. Mūsų apsilankymo dieną tuoj po Mišių vyko LB Cicero apylinkės valdybos ruošiami kugelio pietūs. Tokie ir panašūs pasisvečiavimai vyksta kas savaitę. Pranešimų skyrelyje taip pat paminėtas Remienės knygos pristatymas Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemont, vykęs vėliau po pietų. Tame pristatyme teko ir man dalyvauti ir aptarti Remienės „JAV lietuvių kultūros keliuose“ knygą.

Po Mišių didelė dauguma tikinčiųjų rinkosi į „lietuvių kavutės kambarį“ pabendrauti ir kavos/arbatos išgerti. Pabendravimui vadovavo neseniai išrinkta JAV LB Cicero apylinkės pirmininkė Remienė, man davusi nenumatytą progą pakalbėti ir prisiminti savo jaunystę. O ji buvo tokia: 1950 m. liepos mėn. atplaukus į New York, iš ten traukiniu tiesiai atvažiavome į Čikagą. Čia stotyje su automobiliu mus pasiėmė nepažįstamas lietuvis, mus atvežęs į Cicero, kur gyveno mums irgi nepažįstama emigracinės sutarties sudarytoja. Pirmosios Mišios jau Amerikoje kaip tik ir įvyko Šv. Antano bažnyčioje. Aiškiai atsimenu bažnyčią, karštą liepos dieną sausakimšą tikinčiųjų. Man, keturiolikos metų jaunuoliui, ypač didelį įspūdį padarė Šv. Antano parapijos mokyklos iškaba lietuvių kalba ant mokyklos sienos. Ir dabar ta iškaba tebėra, deja, nebėra jokios mokyklos.

Bostoniškė „Lietuvių enciklopedija“ nurodo, kad 1950 m. Cicero mieste gyveno 67,544 gyventojai. Tais laikais Cicero pagal gyventojų skaičių buvo šeštas didžiausias miestas Illinois valstijoje ir vienas iš svarbiausių pramonės centrų. Pirmieji lietuviai šiame mieste pradėjo kurtis XIX a. pabaigoje. Jų skaičiui didėjant, 1911 m. buvo įkurta lietuvių katalikų parapija, prie kurios pradėjo virti lietuvių kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas. Dabartinė Šv. Antano bažnyčia baigta statyti 1926 m. Ją pašventino arkivyskupas Jurgis Matulevičius (vėliau – Jurgis Matulaitis, Katalikų Bažnyčios paskelbtas Palaimintuoju). Nuo 1940 m. bažnyčiai vadovavo kun. Ignas Albavičius. Nuo 1912 m. veikė pradžios mokykla.

1950 m. Cicero mieste gyveno 3,000 senųjų ir iki 1,000 naujųjų ateivių, sudarydami 6 proc. miesto gyventojų. Veikė daug organizacijų – bažnytinės, kultūrinės, jaunimo, pašalpinės, labdaros, apdraudos, ekonominės-profesinės. Lietuviai gražiai sugyveno su kitais europiečių kilmės emigrantų telkiniais, tarp kurių paminėtini lenkai, vokiečiai, airiai, čekai ir italai.

Pasukime gyvenimo laikrodį į priekį iki šių laikų. Pagal 2000 m. gyventojų surašymo duomenis, Cicero mieste gyveno 85,616 gyventojai. Po 10 metų tas skaičius nukrito iki 83,891. 2010 m. pagal rasę jie buvo pasiskirstę taip: 52 proc. baltieji, 4 proc. juodieji, mažiau nei po 1 proc. Amerikos indėnai, azijiečiai, Ramiojo

vandenyno salynų kilmės gyventojai ir t. t. 87 proc. yra ispanų kilmės, didelė dauguma jų meksikiečiai. Penkios didžiausios etninės ne ispanų kilmės grupės 2000 m. buvo lenkai (4.7 proc.), airiai (3.7 proc.), vokiečiai (3.7 proc.), italai (3.0 proc.) ir čekai (2.3 proc.). 2010 m. gyventojų surašyme nebebuvo domimasi gyventojų tautine kilme, tik rase. Lietuvių dabartiniame Cicero mieste, mano pavadiname „Mažąja Meksika“, dar yra, bet jų liko tik saujelė. Cicero tebėra fabrikų miestas. 1999 m. ten dar veikė 150 fabrikų ir gamyklų.

Cicero neapsiėjo be savo bėdų. Garsiausiu neklaūzada laikomas Al Capone, kuris, persekiojamas Čikagos policijos, savo nusikaltimais pagarsėjusią mafiją perkėlė į Cicero. Daug vėliau miesto merė buvo nužudyta kalėti už finansinius skandalus savivaldybėje. Apie 1965 m. pilietinių teisių gynėjai, vadovaujami Martin Luther King, norėjo čia žygiuoti ir protestuoti prieš miesto mokyklose esamą rasinę segregaciją, bet pabūgo galimų susidūrimų su vietos gyventojais. Pereito šimtmečio paskutinį dešimtmetį Cicero miestas išgarsėjo gaujų nusikaltimais. Tuo metu tokių gaujų buvo apie 20, daugiausia sudarytų iš naujai atsikrausčiusių ispanų kilmės gyventojų su spalvingais vardais kaip „Latin Kings“, „Maniac Latin Disciples“, „Latin Angels“, „Crazy Gangsters“ ir t. t. Miestas su jų įtaka kovojo ir gaujų epidemiją apvaldė. Daugelis miesto rajonų turėjo iškabintą ženklus, sakant, kad Cicero yra laisvas nuo gaujų („Cicero Choice – Gang Free“).

Daugeliu atvejų JAV didmiesčiuose gyvavę lietuviški telkiniai perėjo į kitos rasės, kitos religijos ir kitos kultūros žmonių rankas. Cicero atveju miestas liko baltosios rasės ir katalikų tikėjimo. Tiesa, kalba ir kultūra jau kita, bet vyraujanti religija, kaip ir daugelio lietuvių, vis dar katalikų.

LAIŠKAI

LAISVA, BET BEŠIRDĖ IR AKLA

Lietuvoje kažkam sugalvojus, jog šaliai reikia atsakingo ir su karo veiksmais ir krašto apsauga susipažinusio žmogaus, krašto apsaugos ministrė paskiriama vaikų gydytoja iš Pasvalio Rasa Juknevičienė, neturinti jokio supratimo apie apsaugą ir karo veiksmus. Ji ilgai galvos nesuko, iš istorijos prisiminė, kaip 1936 m. Vokietija ir Italija sudarė savignos sutartį ir pasivadino Europos ašimi. Japonijai tai nepatiko ir ji pasirašė sutartį su Vokietija ir Italija. Visos trys šalys jautėsi stipriai.

Netrukus ir Juknevičienė pasirašė sutartį su Amerika, o kad jaustųsi stipriai – ir su Izraeliu. Dabar visas pasaulis turi skaitytis su Lietuva ir gerbti ją, priešingu atveju sutarties šalininkės JAV ir Izraelis kirs mirtiną smūgį tam, kas bandys Lietuvą kibinti. Lietuviai jau įkurti amerikietiški kalėjimai, dabar reikia tik sandėlių atominėms bomboms, raketoms ir kitiems masinio naikinimo ginklams, kuriuos gausime iš sąjungininkų.

Rimtai pagalvojus, mūsų kišimasis į tarptautinius nesutarimus, kišant nosį kur nereikia, reiškia dangaus užtemimą virš Lietuvos: jei

Amerikos ir Izraelio priešai norėtų Lietuvai duoti pamoką, tai būtų labai lengva padaryti, nes Lietuva neturi tiek stebėjimo technikos, šnipų, policininkų kaip JAV ar Izraelis. Kalbėjau su neseniai iš kelionės grįžusiais apie Lietuvos „laisvą ir demokratišką judėjimą“, atvykstant ir išvykstant iš Lietuvos. Pasirodo, niekas rimtai nei apžiūrėjo, nei tikrino.

Pasaulyje kančios ir žudynės nesibaigia, bet Lietuva šiandien yra laisva. Laisva, bet beširdė ir akla: neseniai palestiniečiai maldavo būti priimti į Jungtinių Tautų šeimą. Nesuprantamu, beprotišku mostu Lietuva pasipriešino palestiniečių norui būti Tautų draugijoje, pajusti užuojautą ir apsaugą, surikusi „Ne“. Nejaugi Lietuva užmiršo traukinius į Sibirą, Rainių kankinius, Švendrių kaimo, Kaniūkų žudynes? Lietuva, ar drįsti pažvelgti į veidrodį?

Algis Virvytis
Boston, MA

PRAPLATĖJĘS „DRAUGO“ ŽVILGSNIS Į MUZIKOS MENĄ

Nuo vaikystės dalyvavęs muzikinėje veikloje negaliu nepasidžiaugti

viename „Draugo“ numeryje pasirodžiusiais net 4 straipsniais apie muziką. Čia norisi ypač iškelti Vytauto Matulionio labai vaizdingai ir profesionaliai parašytą recenziją apie aukšto lygio lietuvių instrumentalistų trio koncertą, įvykusį 2011 m. spalio 12 d. Cleveland esančio Muzikos instituto Mixon salėje. Trio sudarė: smuikininkas – Gidonas Kremeris, violončelininkė – Giedrė Dirvanauskaitė ir pianistas – Andrius Žlabys. Kokia garbė mums, lietuviams, turėti tokio aukšto lygio atlikėjų! Gaila tik, kad paskutinis Matulionio sakinytis parodė, jog mes gal tos garbės nesame verti, nes šio puikaus koncerto klausėsi tik šeši lietuviai.

Kitas patraukliai atrodantis rašinys – tai rašytojo Sigito Parulskio straipsnis apie operą kaip apie mūsų meną. Nors straipsnio antraštė – „Opera – nekrofiliška mano meilė“ – tiesiog šaukiasi žodynų pagalbos, pats straipsnis patraukliai kalba apie žmogiškąsias operos lankytojo emocijas, kur, labai gaila, solistų iškilus dainavimas pavadintas net „rėkimu“!

Trečiame Jolantos Urbietienės straipsnyje apie „Išibėgėjančių 'Dainavos' veiklos sezoną“ gražiai išryš-

kinta choro meno vadovo ir dirigento Dariaus Polikaičio pozicija, kas jam yra Lietuva. Rašoma, jog artimiausiu laiku išgarsime keletą kūrinių, žvelgiančių į Lietuvą per prieš metus mirusio poeto Justino Marcinkevičiaus kūrinių prizmę, tarp kurių galėsime pasidžiaugti D. Polikaičio ir Nijolės Sinkevičiūtės naujausiais kūriniais. Malonu laukti suplanuoto koncerto iš trijų skirtingų miestų (Cleveland, Toronto ir Čikagos) jungtinio choro ir pastebėti, kad lietuvis su lietuviu išmoko vienybėje dirbti ir gaivinti mus savo muzikiniais laimėjimais. Malonu patirti, kad „Dainava“ randa bendrą kalbą ir su amerikiečių choru „DuPage Chorale“, naudojasi šio choro vadovo Lee R. Kesselman, DuPage kolegijos profesoriaus, vertingais chorinio dainavimo patarimais.

Ketvirtu straipsneliu „Drauge“ šiek tiek prisidėjau ir aš pats, parašęs apie puikiai susidainavusio „Dainavos“ vyrų vieneto įvykusį koncertą, todėl dėl suprantamų priežasčių apie jį čia nerašysiu. Bravo šimtamečiam „Draugui“ ir dar gyvai mūsų lietuviškai išsivijai!

Faustas Strolia
Oak Forest, IL

TELKINIAI

Cicero, IL

Šv. Antano parapiją užklupo bėdos

EDVARDAS ŠULAITIS

Kaip jau rašėme, Cicero lietuvių dvasios vadą kun. dr. Kęstutį Trimaką buvo ištikusi automobilio nelaimė, kurios pasekmės jis vis dar jaučia. Grįžęs iš Mt. Sinai ligoninės, kunigas gydosis namuose, ir dar nėra tiksliai žinoma, kada jis vėl galės aplankyti savo parapijiečius. K. Trimako kaklas vis dar yra įtvare, o ir kaktą teks vėl operuoti, mat ligoninės gydytojai nepasistengė laiku išimti siūlų. Kun. dr. K. Trimakas jaudinasi dėl tokių nemalonumų ir stebisi gydytojų abejingumu pacientams.

Vis dėlto kunigas tiki, kad gruodžio 11 d. jis galės pasirodyti Cicero lietuvių adventinėje agapėje, rengiamoje kiekvienais metais. Šventės organizatoriai žada pasirūpinti skaniais užkandžiais, kava, pyragaičiais, na ir puikia programa. Renginio metu mintimis apie adventą pasidalys dr. Ona Daugirdienė. Būtų gerai, kad kuo daugiau Cicero bei apylinkių tautiečių išgirstų šį kvietimą ir kuo gausiau šioje prieškalėdinėje

šventėje dalyvautų.

Sergant kun. dr. Trimakui, sekmadienio ryto lietuviškas Mišias atnašauja tėvas Antanas Gražulis, SJ.

Lietuvių sueiga šaltame kambaryje

Lapkričio 27 d. sekmadieninis lietuvių bendravimas vyko šaltame kambaryje, nes, kaip paaiškino Aldona Zailskaitė, klebonas kun. Sergio Solis neišgali pataisyti sugedusių šildymo įrenginių. Zailskaitės žiniomis, tai kainuotų 100,000 dolerių. Daug remontu išlaidų padengtų arkivyskupija, tačiau dešimtį tūkstančių tektų pridėti ir lietuviams. O tokia suma šimtui (maždaug tiek lanko lietuviškas pamaldas) lietuvių yra gana didelė.

Kaip žinia, lietuviai apsiėmė sustvarkyti sugedusius vargonus, kurie reikalingi lietuviškoms pamaldoms (meksikiečiai savo Mišioms pasitinka gitarų muzika).

Šiuo metu Šv. Antano parapijoje sekmadieniais laikomos net 6 pamaldos ispanų (šios etninės grupės para-

Iš tolimesnių vietų atvykusieji tautiečiai klausosi pranešimų paskutinį lapkričio mėnesio sekmadienį Cicero. Iš dešinės: J. Kisieliūtė-Narutienė, J. Milevičius, R. Kartavičius.

pijiečių yra daugiau nei pora tūkstančių) kalba, bet nei klebonas, nei arkivyskupija neįstengia pajudinti atvykėlių iš Meksikos, kad šie svariau prisidėtų prie Šv. Antano parapijos išlaikymo.

Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje a. a. Č. Aukštinaitytė-Bačinskienė buvo palaidota Šv. Kazimiero kapinėse. Tegul gerasis Dievas suteikia jai amžiną ramybę.

Prašo kunigo iš Lietuvos

Paskutinį lapkričio mėnesio sekmadienį vykusiame lietuvių susibūrimo buvo renkami parašai, kad Brighton Park ir Cicero bažnyčioms būtų paskirtas jaunas kunigas iš Lietuvos. Prašoma, kad juo būtų ne taip seniai Šiluvos atlaidus Marquette Park lietuvių parapijoje padėjęs vesti kun. Vytautas Kirka.

Dar nežinoma, ar į šį pageidavimą bus atsižvelgta, nes ir pačioje Lietuvoje yra jaučiamas dvasininkų stygius. O be to, atrodo, jog lietuviškoms parapijoms Čikagos arkivyspupija nerodo didesnio dėmesio. Tam patvirtinti turime daug pavyzdžių, reikia pažvelgti į per praėjusį dešimtmetį uždarytas lietuvių parapijas Amerikoje.

Mirė ilgametė parapijetė Č. Bačinskienė

Cicero lietuvių šeima vėl sumažėjo – lapkričio 21 d. amžinybėn išėjo ilgametė cicerietė Česlova Bačinskienė, neseniai persikėlusi gyventi į Lemont, IL.

1949 m. ji atvyko iš Vokietijos, ilgus metus gyveno Cicero. Čia buvo veikli BALF'o Cicero skyriaus sekretorė, JAV Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių dantų gydytojų sąjungos narė. Česlova labai mylėjo Lietuvą, dažnai joje lankydavosi.

Bačinskienė su vyru Eleuterijumi (jis buvo žymus futbolo (soccer) žaidėjas), kuris jau gana seniai miręs, užaugino du sūnus – Kazį ir Donatą.

Lapkričio 28 d. po pamaldų Pal.

Aldona Zailskaitė Cicero lietuvių susibūrimo kalba apie iškilusias bėdas. Edvardo Šulaičio nuotraukos

Įspūdžiai po LTSC knygų mugės

KRISTINA LAPIENYTĖ

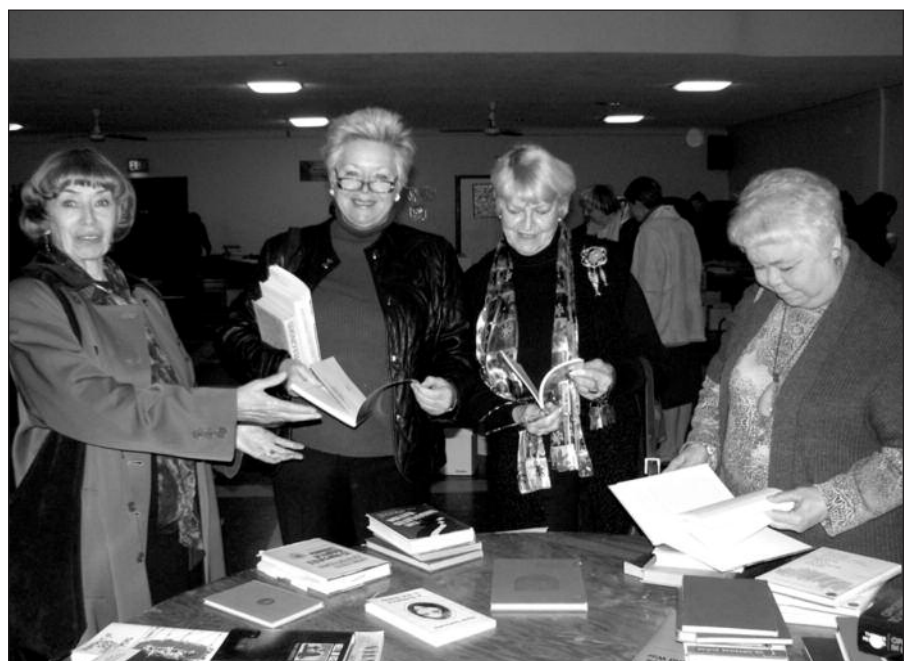
Kažkada prof. dr. Aldona Vaitiekūnienė per lietuvių literatūros paskaitas sakydavo, kad vien prisilietimas prie knygos (ji sakydavo – „knygų čiupinėjimas“) taurina žmogų. Tai prisiminiau per š. m. lapkričio 12 d. Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) surengtą knygų mugę.

Knygų LTSC yra sukaupta nemažai. Jau daug kartų spaudoje minėta Pasaulio lietuvių archyvo biblioteka, kurioje sukataloguota apie 150,000 knygų, dar apie 20,000 yra PLI bibliotekoje.

Centras nuolat gauna naujų knygų siuntų. Enata Skrupskelytė jas visas patikrina ir trūkstamas įdeda į biblioteką, o dublikatai yra saugomi atskirai. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, LTSC siuntė daugybę dub-

likatinių, išėivijoje leistų knygų į Lietuvos bibliotekas ir universitetus. Šios siuntos, tiesa, mažesnės apimtys, siunčiamos ir dabar. Tačiau reikia pasakyti, kad šiuo metu jos būna siunčiamos dažniausiai į rajonų bibliotekas, kadangi didžiosios bibliotekos jau gana gerai yra apsirūpinusios išėivijos leidiniais. Atsižvelgiant į tai ir kilo sumanymas pasiūlyti dublikatines knygas Čikagoje, tikintis, jog ir čia tikrai atsiras knygų mėgėjų. Kartu tai buvo galimybė LTSC surinkti lėšų sau bei Jaunimo centrui – pagal susitarimą pusė mugės pelno buvo skirta JC.

Daugiau kaip du mėnesius LTSC valdybos pirmininkas dr. Augustinas Idzelis, padedamas Leonardo Gogelio, rinko, rūšiavo ir ruošė LTSC knygų dublikatus mugėi. Buvo sudėta daugiau kaip 80 dėžių, suskirstytų pagal grupes: literatūra, istorija, geografija, dailė, religija ir kt. Nukelta į 11 psl.

Mugės lankytojos apžiūri knygas (iš k.): Aldona Krištolaitienė, Ramunė Račkauskienė, Nelia Paulauskaitė ir Gražina Santoski.

Aš akla, bet tikėjimas – ne!

IRENA NAKIENĖ-VALYS

Nors Aldona Rygelienė turi negalią – yra akla, ji – ne iš tų, kurios nuolankiai nuleidžia galvą, nusivilia gyvenimu ar uždaro duris. Kaip pati Rygelienė sako: „Gyvenimas – ne muilo opera, tačiau kartais jo posūkiai, nusileidimai ir pakilimai tokie įspūdingi, kad norisi užsimerkti, tarsi skriejant amerikietiškais kalneliais.“

Šaulės ir gydytojo dukra

1930 m. birželio 9 d. Kaune Vinco Tercijono ir Onos Putvinskaitės-Tercijonienės šeimoje gimus pirmagimi, jai buvo suteiktas Aldonos vardas. Vėliau gimė dar brolis ir sesutė. Tercijonai gyveno Kaune, per keturis namus nuo žymaus lietuvių dailininko Antano Žmuidzinavičiaus.

Mama, kaip ir visa šeima, buvo aktyvi Šaulių sąjungos veikėja, užėmė aukštas pareigas, aktyviai dalyvavo ir kitoje visuomeninėje veikloje – 1927 m. susikūrus laikinai Kauno moterų skyriaus valdybai, ji ėjo jos pirmininkės pareigas. Tercijonai buvo tikri Lietuvos patriotai.

Ona Tercijonienė svarbiausiu dalyku laikė šeimos vertybių puoselėjimą ir atsakomybę už vaiką, kaip būsimą šalies gynėją, kultūros ir tautinių papročių išsaugojimą bei jų propagavimą. Ji lankė įvairius kursus, kur mokėsi suteikti pirmąją medicinos pagalbą, naudoti ginklą bei pasipuošti savo rankdarbiais. Ši šaulės veikla, išskyrus karinį pasirengimą (tarpukario laikotarpiu ypatingą dėmesį šaulės skyrė moters kariniam pasirengimui), iš esmės nepasikeitė ir emigracijoje. Be čia paminėtų veiklų, šaulės rinkdavo metalo laužą, surinktomis aukomis šelpdavo skurstančius ir karo pabėgėlius, dalindavo labdarą varguoliams.

Aldonos tėvas buvo garsus vaikų gydytojas, visuomenininkas, aktyviai dalyvavęs lietuvių gydytojų veikloje. Savo bute Kaune turėjo darbo kabinetą su priimamuoju. Gydytojo mokslus ėjo Varšuvoje ir Maskvoje. Nuo 1916 m. buvo gydytojas kariuomenėje (įvairiose tremties vietose Rusijoje), kaip vaikų gydytojas dirbo įvairiose ligoninėse Kaune. Jeigu žmonės kreipėsi, neatsisakydavo ir gydė suaugusius. Jis gausiai rašė spaudoje medicinos ir vaikų ligų klausimais žurnalui „Motina ir vaikas“, buvo lektorius, dalyvavo sveikatos palaiškymo draugijose. Apie jį dr. Kazys Grinius, prof. dr. med. Pranas Gudas-Gudavičius, Juozas Ambraziejus parašė knygą „Vincas Tercijonas“. 1949 m. atvykęs į Ameriką jis ilgus metus dirbo New York atsilikusio proto valstybiniame institute, veikė Gydytojų draugijoje, dalyvavo spaudoje.

Žinomų veikėjų anūkė

Ikikarinėje Lietuvoje Aldonos proseneliai ir seneliai buvo garsūs, visiems žinomi veikėjai, dalyvavę bendroje kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Su nostalgija ji prisimena apie savo senelį Vladą Putvinskį-Pūtvi, Šaulių sąjungos įkūrėją, kuris mirė prieš pat Aldonai gimstant. Senelį ji pamena iš fotografijų ir pasakojimų. Puikiai prisimena senelio kabinetą, kuris net jam mirus buvo saugojamas kaip muziejus. Žymaus lietuvių dailininko Žmuidzinavičiaus name (dailininko A. Žmuidzinavičiaus žmona Marija Putvinskaitė-Žmuidzinavičienė buvo Putvinskio sesuo) jam buvo skirtas atskiras kambarys, nes į Kauną jis dažnai atvykdavo iš savo Graužikų dvaro, esančio netoli Kelmės, ir daug laiko praleisdavo Kaune, tvarkydamas Šaulių sąjungos reikalus. Todėl ir šiandien Kaune ši gatvė vadinama V. Putvinskio gatve (name dabar veikia Velnių muziejus).

Senelis buvo paveldėjęs septynis dvarus. Aldona Rygelienė geriausiai pamena Putvinskių šeimos Graužikų dvarą, kuriame leisdavo vasaras. Čia Aldona mokėsi groti pianinu, turėjo privačias pamokas.

Šeimoje buvo pasakojama, kad spaudos draudimo metais senelio namuose buvo plėšiamos grindų lentos ir slepiamos knygos, kurias atgabendavo knygnešiai. Putvinskis platino draudžiamą spaudą, suartėjo su „Varpo“ bendradarbiais.

Nuostabūs vaikystės metai

Aldona vaikystės dienas leido Marijos Neimekšaitės (Lietuvos pedagogė, redaktorė, pirmųjų vaikų darželių įkūrėja Lietuvoje) vaikų darželyje Kaune. Mokslus pradėjo Jablonskio mokykloje, aktyviai dalyvavo meno saviveikloje. Muzikos mo-

Juozas ir Aldona Rygeliai 50 metų vedybų sukaktuvių paminėjime Putnam.

J. Kriaučiuo nuotr. „Draugo“ archyvas

kytojo Viktoro Kuprevičiaus suburti mokiniai statė operas, baletus, dainavo chore. Mokytoja Birutė Vokietaitytė paskatino Aldoną šokti tautinius šokius. Vėliau ji mokėsi Marijos Pečkauskaitės katalikiškoje mokykloje. Prieškariu, nuo 1940 metų, mokėsi Kauno 4-oje valstybinėje gimnazijoje.

Aldonos, kaip vaiko, malonūs prisiminimai susiję su garsiosios dainininkės Beatricės Grincevičiūtės apsilankymais, mat vaikystė prabėgo ir dvare Ilguvoje. Kai Grincevičiūtė atvykdavo į Kauną, Aldona ją, neregę, lydėdavo į Valstybinį dramos teatrą. Aldona puikiausiai ir šiandien padainuoja daineles, kurias jai dainuodavo Beatricė. Neišdildomi prisiminimai išlikę, kai ji namuose grodavo pianinu ir dainuodavo Beatricėi.

Karas, pabėgėlių stovykla, Amerika

Sulaukus vos 13 metų, 1945 m. liepos mėnesį teko arkliais vežimais trauktis į Vokietiją. Kad nepatektų į lėktuvų bombardavimus, šeima iki Karaliaučiaus vyko tik naktimis. Iš ten – traukiniu į Austriją. Čia Tercijonų šeima ir kiti pabėgėliai apsisusto pastate, kuriame buvo laikomi jaučiai. Ant rame aukšte, kambarėlyje ant grindų, miegojo per 30 žmonių. Po karo laukė Hanau lietuvių stovykla Vokietijoje. Visa šeima gyveno viename kambaryje. Čia Aldoną ir jos seserį likimas suvedė su Irena (seselė vienuolė Margarita) bei Marija (Remienė) Bareikaitėmis, Irenos dvyniu broliuku, kurio gyvybė ten ir užgeso. Aldona pamena laukimus maisto eilėse, kambarėje gaminamus pyragėlius, kuriuos reikėjo nusinešti į kepyklą išsikepti. 1949 m. vasario 16 d. šeima pasiekė New York, Brooklyn.

Šeima, lietuviška veikla

Po metų Aldona susipažino su būsimu vyru Juozu Rygelium, netrukus ištekėjo. Dirbo ligoninėje, gyveno lietuviškose parapijose. Vyras buvo JAV LB Connecticut apygardos pirmininku. Pora dalyvavo visuomeniniame gyvenime, šoko tautiniuose šokiuose. New York tarptautinėje parodoje susitiko iš Montreal atvykusią tautodailininkę Anastaziją Mažeikaite-Tamošaitienę, kuri išaudė Aldonai tautinį kostiumą. Jį dėvėjo ne tik Aldonos dukros, anūkės, man ir pačiai teko pasipuošti juo lietuviškoms šventėms. Aldona išaugino 3 dukras ir 2 sūnus, sulaukė 8 anūčių ir proanūčių.

1964 m. daktarai Aldonai nustatė akių glaukomą. Neviltį galima nugalėti, tačiau likimo – ne. Su juo kovoti beprasmiška – tokiais žodžiais Aldona bando susitaikyti su ją ištikusiu likimu. Bet

koks tas gyvenimas bebūtų, ji visuomet nešiojosi ateinančios gražesnės dienos vilties kibirkstėlę, neužgožtą nevilties. Namuose visus valgydino pačios ruoštu maistu, siuvo, mezgė, kartu su kitomis moterimis išnuomotose salėse rengdavo madų popietes.

Kartu meldžiasi, kartu gulasi, kartu keliasi...

Vaikai buvo auklėjami lietuviška dvasia, pati juos veždavo į šeštadienines mokyklas. Šiandien Aldona labai džiaugiasi, kad ne tik užaugino vaikus, bet ir dalyvavo jų vestuvėse, matė augančius anūkus. Rygelių pora, nutarusi senatvėje laiką leisti arčiau ALK'os ir seselių vienuolių, jau daugiau nei 15 metų gyvena Thompson miestelyje, šalia Putnam. Su vyru Juozu Aldona kartu nugyveno 60 metų. Dabar vienas kitam yra ramstis ir pagalba, kartu meldžiasi, kartu eina gulti su saulėlydžiu, kartu keliasi su aušra...

Sugrįžo prie mėgstamiausio užsiėmimo – mezgimo

Nors Aldonos gyvenimas galėjo sustoti 2000 metais, kada ji visiškai neteko regėjimo, o dar vėliau laukė operacijos, chemoterapija, diabetas, ji darbus virtuvėje stengiasi atlikti pati. Puikiai vaikšto, sportuoja. Klauososi TV, klasikinės muzikos, labai mėgsta Andrea Bocelli. Aldona mielai klauso aparato, kuris „perskaito“ nemažai knygų. Ji sugrįžo prie savo mėgstamiausio užsiėmimo – mezgimo virbalais. Paskutiniaisiais metais visus artimuosius apdovanoja savo pačios megztais šalikais ir net lovos užtiesalais.

Jeigu dažnas psichologas pasakytų, kad neįgalieji yra neramūs, jautresni, impulsyvūs, dažnai jų reakcijos nenuspėjamos, tai Aldona Rygelienė – visada besišypsanti, geros nuotaikos, linksma, noriai bendraujanti, turinti šeimos draugų, nesijaučianti atstumta. Net ir su vyru Juozu pašoka.

Kaip Aldona pati pajuokauja, „Ant bedugnės krašto nestovėjau, su kiekviena diena mokiausi gyventi visiškai kitą, dar neįprastą gyvenimą ir baltosios lazdelės akliesiems nemėgstau. Maloniau jausti aplinką pirštų galais. Mano negalia primena tik apie žmogaus pažeidžiamumą.“

Aldona Rygelienė su savo mezginiu.

Irenos Nakiėnės-Valys nuotr.

Ekskursijos vedėjas Jurgis Anyas (centre) pasakoja apie Čikagą.
Aurelijos Dobrovolskienės nuotr.

Ekskursija po Čikagą

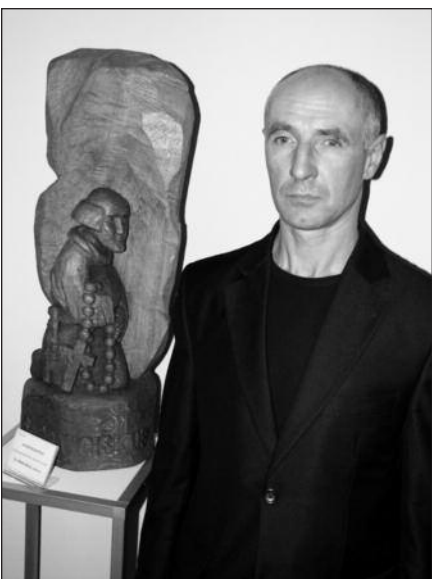
Vieną gražų spalio mėnesio šeštadienį Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga jau penktą kartą pakvietė lietuvišką visuomenę į architektūrinę ekskursiją po Čikagos centrą. Architecture Foundation (Santa Fe) pastatas, kur visuomet renkamos ir pradeda ekskursiją, kaip niekad anksčiau buvo pilnas nelietuviškai kalbančių žmonių. Pasirodo, vyko „Open House Chicago“ renginys. Tą dieną buvo galima įeiti net į privačius namus, pastatus, parkelius, į kuriuos paprastai neįleidžiama. Tai ir sutraukė daugybę smalsuolių, norinčių dalyvauti tuose atviruose turuose. Ir mūsų pačių grupė šiemet susidarė didesnė, negu

paprastai. Labai būtų pravertęs garsiakalbis, kad trukšmingesnėse vietose, kaip, pvz., Michigan gatvėje, lengviau būtų girdėti ir suprasti vadovą. Diena pasitaikė giedra, labai tinkama pasivaikščiavimui po miestą; patyręs vadovas Jurgis Anyas net tris valandas vedžiojo mus gerai parinktu maršrutu, parodydamas įdomiausius miesto pastatus, o kai kurių iš jų net ir vidaus interjerus. To laiko užteko tik senajai Čikagos architektūrai apžiūrėti. Kad susipažintume su naujesniais pastatais, planuojame surengti kitą ekskursiją, jei mūsų nepamainomas vadovas Jurgis Anyas neatsisakys jos vesti.

Aurelija Dobrovolskienė

Įvertinti geriausi Lietuvos medžio drožėjai

Medžio drožyba yra gyvybinga, iš kartos į kartą perduodama liaudies meno tradicija. Tradicinių lietuviškų kryžių drožyba 2001 m. įrašyta į UNESCO Žmonijos nematerialaus ir žodinio paveldo šedevrų sąrašą.

Ukmergiškis Valentas Butkus šalia savo kūrinio – Šv. Pranciškaus skulptūrėlės.
www.lrytas.lt nuotr.

Gruodžio 4 d. Vilniuje, Pilies galerijoje, įvyko II Lietuvos medžio drožėjų kūrinių parodos-konkurso „Šventieji ir piligrimai“ uždarymo renginys ir konkurso nugalėtojų apdovanojimas. Parodoje-konkurse dalyvavo 22 Lietuvos medžio drožėjai, rodytos 42 šventųjų ir piligrimų skulptūrėlės.

Konkurso nugalėtoju tapo ukmergiškis Valentas Butkus (kūrinys Šv. Pranciškus), II vietą užėmė Kazys Striaupa iš Plungės r., III Vitas Vasi-

liauskas iš Kybartų.

Tai jau antroji tokia paroda, pirmoji buvo surengta Vilniuje 2009 metais. Parodos organizatorius Lietuvos piligrimų bendrijos pirmininkas dr. Darius Liutikas teigė: „Medžio drožėjų kūryba Lietuvoje dažniausiai eksponuojama įvairių rajonų miestuose ir miesteliuose. Šia paroda siekiama, kad liaudies meistrų kūryba būtų atrasta ir įvertinta Lietuvos sostinėje – Vilniuje. Parodos tema pasirinkta neatsitiktinai. Šventieji – dažniausia liaudies menininkų drožinių tema. Šiandieniniame pasaulyje vis dažniau naudojame nesiblaškancio ir neklaidžiojančio, aiškų gyvenimo kelią ir tikslą turinčio, piligrimo simbolių.“

Liaudies meistrai rodė daugiau kaip 20 skirtingų šventųjų skulptūrėlių. Populiariausi šventieji Šv. Rokas, Šv. Kazimieras, Šv. Florijonas, Šv. Jurgis. Ypač dažnas Lietuvos medžio drožėjų kūriniuose ir Rūpintojėlio vaizdinys. Kristus čia vaizduojamas sėdintis, vienas, dešine ranka parėmęs galvą, apsirengęs ilgu raudonu rūbu arba tik su per klubus perjuostu apsiaustu.

Jo galvą visada vainikuoja erkėčių vainikas. Susimąsčiusiu žvilgsniu Rūpintojėlis dažniausiai žvelgė iš pakelės koplytėlių. Paroda „Šventieji ir piligrimai“ Lietuvos piligrimų bendrija organizavo kartu su Vilniaus krašto tautodailininkų-meno kūrėjų bendrija. Kita, gražia tradicija tapusi paroda įvyks 2013 metų pabaigoje Vilniuje.

Bernardinai.lt

Jubiliejinis J. Basanavičiaus gimtadienis – netradiciškai

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Labai originaliai ir netradiciškai Marijampolėje paminėtos Nepriklausomybės akto signataro, pirmojo „Aušros“ laikraščio redaktoriaus daktaro Jono Basanavičiaus (1851–1927) gimimo metinės. Ta proga į Sūduvos sostinę atvykęs Lietuvos kultūros ministras Arūnas Gelūnas ir džiaugėsi, ir stebėjosi, kad būtent čia taip įdomiai pagerbiamas kraštiečio atminimas, o Vilniuje apie šią sukaktį tik užsiminė kultūriniai leidiniai.

Tiesa, apie Basanavičių prisiminta ir Bulgarijoje, Varnos mieste, kur daktaras nemažai metų gyveno. Ten jubiliejinę konferenciją „Dr. Jonas Basanavičius – gydytojas, moklininkas, visuomenininkas“ surengė Lietuvos Respublikos ambasada Bulgarijoje. Renginyje pranešimą skaitė ir Jono Basanavičiaus memorialinio muziejaus, įsikūrusio jo gimtojoje sodijoje Vilkaviškio rajone, Ožkabalių kaime, direktorė Rūta Vasiliauskienė.

Basanavičiui skirti renginiai Sūduvos krašte tęsiasi beveik visą savaitę. Lapkričio 23-ąją, tikrąją sukakties dieną, įdomia veikla jau pagarsėjęs susivienijimas „Sūduvos kultūros fondas“ pakvietė į Marijampolės centre esantį restoraną „Midaus ragas“, kur buvo surengtas „smožytų karvelių“ balius. Svečiams buvo išsiuntinėti originalūs kvietimai, kurių kalba jaunesnei kartai nebuvo lengvai suprantama.

Asociacijos vadovė Daiva Klimavičienė sakė, kad archyvuose pavyko surasti anų laikų kvietimą į Basanavičiaus 65-erių ar 70 metų jubiliejų ir tas kvietimas pritaikytas mūsų dienoms. Tad svečiams ir pasiūlyti „smožyti“ (kepti) karveliai, „kafija“ ir sukaktuvininko pyragas, vakaro metu buvo sakomos prakalbos apie daktarą ir jo veiklą, po to surengtas smagus šokių ir žaidimų vakaras, kurio metu grojo liaudiškos muzikos ansamblis „Diemedis“.

Vietoj žadėtų karvelių maždaug 180 susirinkusių Marijampolės šviešuomenės atstovų galėjo ragauti vištienos su daržovėmis, o pyrago ištis visiems užteko. Vakaro metu buvo skaitomi prisiminimai apie daktarą. Humanitarinių mokslų daktaras, Seimo narys Arvydas Vidžiūnas šmaikščiai papasakojo apie Basanavičiaus asmenybę, priminęs, jog tai buvo itin kuklus ir nedrąsus žmogus – net į pirmąjį pasimatymą jį pakvietė būsimoji žmona, o ne jis pats. Balius visiems ištis patiko dėl savo įdomios formos ir geros aplinkos. O išeinantiems dar buvo padovanota po

specialiai šia proga išleista „Aušros“ numerį, kuriame surinkta nemažai įdomiausių to meto straipsnių.

Kitą dieną marijampoliečiai, ir ypač jaunesnioji karta, buvo kviečiami į kino teatrą, kur pristatytas naujas režisieriaus Justino Lingio dokumentinis filmas „Dr. Jonas Basanavičius“. Lietuvos nacionalinio muziejaus užsakymu sukurtas švietėjiškas filmas leido naujai pažvelgti į daktaro, signataro, Lietuvių mokslų draugijos įkūrėjo, istorijos, archeologijos, etnografijos, folkloristikos, kalbotyros darbų autoriaus, tautosakos rinkinių sudarytojo gyvenimą ir asmenybę. Pranešimą apie jį skaitė istorikas Algirdas Grigaravičius.

Pagrindinės jubiliejaus iškilmes – vakaras „Jis mokėjo mylėti“ – vyko Marijampolės kultūros centre. Čia apsilankęs kultūros ministras A. Gelūnas savo kalboje priminė apie daktaro Basanavičiaus reikšmę Lietuvos valstybės atkūrimui, pabrėžė, kad jo darbai ir idėjos tebelieka svarbios net ir praėjus nemažai metų. Išsamų ir jaudinantį pranešimą perskaitė daktaras A. Vidžiūnas, priminęs, kad Lietuvos valstybė susikūrė ant romantizmo pamatų, pasidžiaugęs, kad būtent Sūduvos kraštas davė Lietuvai tiek daug iškilių asmenybių, ir pabrėžęs, kad šalia Jono Jablonskio, Vinco Kudirkos ir Jono Basanavičiaus turime minėti ir Petrą Kriaučiūną, pedagogą, kurio įtaka Basanavičiui buvo labai didelė.

Kultūros rūmų fojė buvo parengta išspūdinga paroda iš Nacionalinio muziejaus fondų. Parodos stenduose – daug retai matomų rodučių, dokumentų, fotografijų, originalios daktaro Basanavičiaus vizitinės kortelės, jo rankraščiai, asmeniniai daiktai.

Po pranešimų koncertą surengė Vilniaus šv. Kristoforo kamerinis orkestras, vadovaujamas labai populiaraus ir mėgstamo Lietuvoje maestro Donato Katkaus. Žinomas muzikas kalbėjo apie tai, kad Lietuvai šią dieną trūksta tokių basanavičių, jų idėjų, jų užsidegimo, jų tėvynės meilės, pasiaukojimo. „Šiandien aukotis už tėvynę tapo nebemadinga“, – apgailestavo profesorius.

Koncerto metu skambėjo lietuvių kompozitorių kūriniai, taip pat orkestrui pritaikyta daktaro Kudirkos muzikinė kūryba. Išspūdingo renginio dalyviai ir žiūrovai ilgai plojo atlikėjams ir visų jubiliejinių renginių sumanytojams, įrodžiusiems, kad tokie neeiliniai, originalūs ir iš širdies gelmių išplaukę renginiai gali vykti ne tik sostinėje, kad tokie pasibuvimai yra labai reikalingi ir laukiami.

Paroda apie Joną Basanavičių iš Nacionalinio muziejaus fondų.

Algio Vaškevičiaus nuotr.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Kaunas (ELTA) – Kalėdiniai renginiai Kaune prasidėjo eglutės įžiebimo švente Rotušės aikštėje. Šiomet pirmą kartą pagrindinėje miesto aikštėje įžiebta ypatinga – ekologiška eglutė. Tai 13 metrų aukščio „smaragdinė“, peršviečiama, sferinė miesto eglė, pagaminta iš perdirbtų plastiko butelių. Originalioji eglutė įžiebta muzikinės pasakos „Smaragdinis Kalėdų miestas“ metu, o renginys į pagrindinę miesto aikštę pritraukė kelis tūkstančius kauniečių. Senamiesčio bei pagrindinės miesto eglės papuošimas jau trečius metus patikėtas menininkei Jolantai Šmidtienai, kuri jau ne kartą stebino originaliais sprendimais, sulaukusiais pripažinimo visoje Lietuvoje.

ELTA nuotr.

Vyriausybė sutarė dėl kitų metų biudžeto projekto

Vilnius (BNS) – Vyriausybė, kitąmet siekdama turėti ne didesnę kaip 3 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) viešųjų finansų deficitą, dėl perpus sumažintos ekonomikos augimo prognozės biudžeto projekte atsižadusį beveik 1 mlrd. litų pajamų trūkumą ketina dengti 4 proc. mažindama valstybės išlaidas ir tik iš dalies – 50 proc. – atstatydama sumažintas pensijas.

Dėl tokio varianto sutarta Vyriausybės pasitarime. Skaičiuojama, kad „apkarpius“ viešojo sektoriaus išlaidas, bus sutaupyta apie 600 mln. litų, o nuo sausio tik iš dalies atstacius pensijas, bendras poveikis valstybės biudžetui turėtų siekti apie 1 mlrd. litų. Sumažinus 50 proc. senatvės ir netekto darbingumo pensijoms atstatyti skirtą sumą (495 mln. litų), būtų sutaupyta tik apie 250 mln. litų, o tokiu pat santykiu gražinant ir likusias nepriemokas už 1995–2002 m. dirbusiems pensininkams neišmokėtas pensijas (263 mln. litų), – dar apie

132 mln. litų. Bendra suma tokiu atveju būtų apie 380 mln. litų.

„Pagrindinė mūsų nuostata – išsaugoti viešųjų finansų deficitą, ne didesnę kaip 3 proc. – išlieka principinė, nes mes matome, kokie iššūkiai laukia mums perfinansuojant 2005–2006 m. paimtas paskolas. Skolinimo sumos lieka pakankamai didelės, todėl turime viską padaryti, kad galėtume pasiskolinti įmanoma pigiausia kaina“, – sakė premjeras Andrius Kubilius. Jo teigimu, maždaug 4 proc. išlaidų „apkarpymas“ liečia ir valstybės biudžetą, ir „Sodrą“, ir Privalomojo sveikatos draudimo fondą.

Anot A. Kubiliaus, kol kas dar anksti kalbėti, kokią įtaką planuojamos taupymo priemonės turės dirbančiųjų viešajame sektoriuje atlyginimams.

Finansų ministerija sumažino 2012 m. BVP augimo prognozę nuo 4,8 proc. iki 2,5 proc., todėl planuojamos kitų metų biudžeto pajamos sumažėjo maždaug 1 mlrd. litų.

Lietuva Rusijai įteikė notą dėl istorijos klastojimo

Vilnius (Delfi.lt) – Lietuva įteikė Rusijos ambasadai notą dėl šios šalies Užsienio reikalų ministerijos (URM) paskelbto dokumento, kuriame aiškinama, kad Lietuva, Latvija ir Estija prieš Antrąjį pasaulinį karą bendradarbiavo su nacistine Vokietija ir nesilaikė dvišalių susitarimų su Sovietų Sąjunga.

„Apgailėstaujame, kad kai kurie Rusijos URM pareigūnai tebegyvena praėjusio amžiaus viduryje vyravusiu suklastotos istorijos supratimu, kuris prieštarauja Lietuvos ir Rusijos 1991 m. liepos 29 d. sutarties dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų raidei ir dvasiai. Dėl šio istorijos klastojimo fakto Rusijos ambasadai įteikta nota“, – pranešė URM.

Rusijos URM lapkričio 17 d. paskelbė dokumentą, pavadintą „TSRS užsienio politikos veiksmai Didžiojo tėvynės karo išvakarėse“. Jame rašoma, kad sovietų vadovybė teikė ypatingą reikšmę „sienų siaurės vakaruose stiprinimui“ ir buvo ypatingai svarbu neleisti Baltijos šalims virsti agresijos prieš Sovietų Sąjungą placdarmis.

„Nepaisant 1939 m. sudarytų savitarpio pagalbos susitarimų su Lietuva, Latvija ir Estija, šių šalių Vyriausybės tęsė antisovietinę politiką.

Pirmiausia jos sudarė kliūtis konkrečių klausimų, susijusių su sovietinių dalinių išdėstymu šiose šalyse, sprendimui ir tuo pat metu plėtė bendradarbiavimą su nacistine Vokietija. Baltijos šalių Vyriausybėms ne kartą buvo nurodoma, kad tokie veiksmai pažeidžia jų įsipareigojimus dvišaliuose susitarimuose“, – rašo rusų diplomatai.

Rusijos URM aiškina, kad tokios Baltijos šalių Vyriausybių politikos „nepalaikė“ dauguma šių šalių gyventojų, o Lietuva, Latvija ir Estija į Sovietų Sąjungą įstojo savanoriškai.

Rusijos diplomatinė žinyba teigia, kad „Molotov-Ribbentrop paktas ir slapstasis protokolas dėl interesų zonų pasidalinimo buvo vienas iš žingsnių, nukreiptų siekiant atitolinti karo su Vokietija pradžią“.

„Moralinė ir politinė žala TSRS, pasirašiusiai sutartį su nacių režimu, yra akivaizdi. Tačiau faktas yra akivaizdus: sutartis leido SSRS išlošti dvejus metus laiko siekiant sustiprinti gynybinius pajėgumus ir pasiruošti neišvengiamam ginkluotam susirėmimui su Vokietija“, – rašoma santraukoje, kurią paruošė Rusijos URM Istorijos ir dokumentų departamentas.

JAV atšaukė plėtros lėšų Afganistanui įšaldymą

Washington, DC (BNS) – JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton paskelbė, kad Jungtinės Valstijos, vykdydamos finansines pertvarkas, atšaukia šimtų milijonų plėtros dolerių Afganistanui įšaldymą. H. Clinton duomenimis, tai bus iki 700 mln. dolerių kasmet.

„Mes prisidėsime prie kitų partnerių atnaujinant finansines išmokas Afganistano atstatymo fondui“, – sakė H. Clinton per Bonoje vykusią konferenciją dėl Afganistano.

Šioje konferencijoje, kurioje dalyvavo tūkstantis atstovų iš 100 valstybių ir organizacijų, kalbėjęs Jungtinių Tautų (JT) generalinis sekretorius Ban Ki Moon taip pat patikino, kad JT ir po karių išvedimo padės Kabului. Paramą po 2014 m. Afganis-

tanui žadėjo ir Vokietijos kanclerė Angela Merkel bei Europos Sąjungos diplomatijos vadovė Catherine Ashton. Tačiau aukšti pasaulio politikai kartu ragino vyriausybę Kabule aktyviau kovoti su korupcija ir narkotikų prekyba bei už moterų teises ir susitaikymą šalyje.

Afganistano prezidentas Hamid Karzai spaudė pasaulio bendriją toliau remti šalį. Afganistanui pagalbos reikės dar mažiausiai iki 2024 m. Prezidentas patvirtino, kad atsakomybę už saugumą šalyje NATO, kaip planuota, afganų saugumo pajėgoms baigs perduoti 2014 m. H. Karzai žadėjo imtis veiksmų prieš korupciją bei pertvarkyti vyriausybines institucijas. Tikslas esą yra taikus, demokratiškas Afganistanas.

Pagrindiniu JAV respublikonų pretendentu į prezidentus tapo N. Gingrich

Washington, DC (BNS) – Buvęs JAV Atstovų rūmų pirmininkas Newt Gingrich iškilo kaip pagrindinis JAV respublikonų partijos pretendentas į prezidentus, turintis geras galimybes perimti paramą žlugusiam ultrakonservatyviojo Arbatėlės judėjimo atstovui Herman Cain.

H. Cain pasitraukimas dėl įtariamų seksualiniu priekabiavimu ir nesantuokiniais ryšiais sukėlė respublikonų, trokštančių 2012 m. rinkimuose varžytis su prezidentu Barack Obama, grumtynes. Žinovai sako, kad sumažėjusių pretendentų skaičiumi turbūt sėkmingiausiai pasinaudos N. Gingrich.

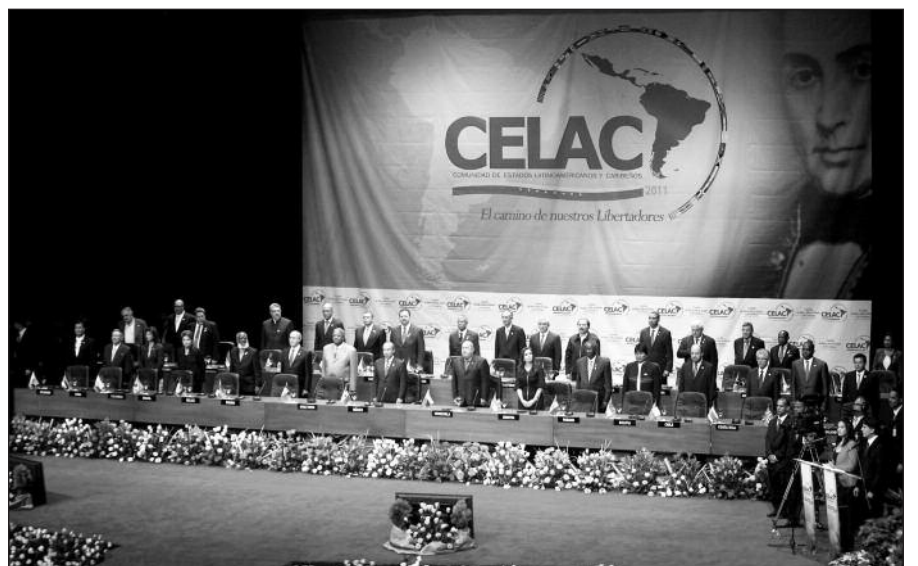
„Manau, kad daug žmonių politinėje JAV sistemoje ir už jos ribų šiandien pabudo visai kitokioje politinėje aplinkoje, tokioje, kur N. Gingrich atrodo labai rimtai“, – per NBC laidą „Meet the Press“ sakė buvęs B. Obama atstovas Robert Gibbs.

Nepaisydamas nepalankių aplinkybių, N. Gingrich, kuris buvo atsidūręs prie žlugimo ribos, pastarosiomis savaitėmis grįžo ir aplenkė Mitt Romney, kuris ėmė pirmauti, kai H. Cain buvo priverstas neigti įtarimus dėl nederamo elgesio.

Iki pirmojo 2012 m. pirminių rinkimų mūšio Iowa valstijoje likus mažiau nei mėnesiui, „The Des Moines Register“ atlikta apklausa parodė, kad N. Gingrich su 25 proc. parama išsiveržė į priekį, o M. Romney nukrito į trečią vietą. Kas patrauks savo pusėn H. Cain šalininkus iš Arbatėlės judėjimo, kol kas neaišku, o pats H. Cain dar nepareišė savo paramos kuriam nors kitam pretendentui.

Kiti pretendentai – Texas valstijos gubernatorius Rick Perry ir buvęs senatorius iš Pennsylvania valstijos Rick Santorum – gavo po 6 proc. paramos, o buvęs JAV ambasadorius Kinijoje Jon Huntsman – 2 proc.

Įkurta Lotynų Amerikos ir Karibų šalių sąjunga

Viršūnių susitikimo Venesuelos sostinėje dalyviai.

ELTA nuotr.

Venesuela (ELTA) – Viršūnių susitikime Venesuelos sostinėje Karakase oficialiai įkurta Lotynų Amerikos ir Karibų šalių sąjunga (CELAC). Dvi dienas trukęs steigiamasis viršūnių susitikimas baigėsi „Karakaso pareiškimo“ priėmimu. Juo 33 šalys narės, be kita ko, įsipareigoja „ginti demokratiją“. CELAC taip pat sieks gerinti regioninį bendradarbia-

vimą.

Ji laiko save atsvara Amerikos valstybių organizacijai (OAS), nes jai nepriklauso JAV ir Kanada. Venesuelos prezidentas Hugo Chavez paragino Čilę ir Kubą drauge su jo šalimi sudaryti trejetą, kuris stebėtų CELAC darbą. Bendrija kasmet rengs viršūnių susitikimus. Kitas susitikimas 2012 m. planuojamas Čilėje.

ŠVENTADIENIS

2 Advento sekmadienis

Daugiau ramybės

RYTIS GURKŠNYS, SJ

Raminkite, guoskite manąją tautą, – sako jūsų Dievas. /Iz 40, 1/

Šventasis Raštas kviečia mus būti ramybės nešėjais. Šiandien kiekvienas, išėjęs iš bažnyčios, turėtų kę ką nors padrašinti, paguosti, paremti, aplankyti, nuraminti, sustiprinti. Visi turime pakankamai šeimos narių, mokytojų, vadovų, kunigų, bendradarbių, kurie neša nerimą ir nusivylimą. Dažnai girdime moralizavimą, pamokymus, kritiką, barimą, gąsdinimą. Venkime tokių žmonių, nes tai užkrečiama. Būkime kuo dažniau su tais, kurie mus įkvepia, sustiprina, padrašina. Tai irgi užkrečiama. Tuomet ir patys galėsime kitus dar labiau drašinti, laiminti savo teigiamu nusiteikimu, tikėjimu, viltimi ir stiprybe.

Kaip galime kitus labiau guosti ir raminti? Jei norime kitus paguosti ir parodyti jų dievišką vertingumą, nuolat dėkokime, kad ir mes patys esame vertingiausi Dievo kūriniai, jo pati brangiausia nuosavybė. Neturėtume būti kasdien nusivylę, norėdami turėti daugiau kitų talentų, būti didesnio ūgio, turėti gražesnę išvaizdą, daryti tai, ką mūsų draugai daro. Sakome: „Esu per lėtas, nepatrauklus. Turiu negražią nosį, išvaizdą. Turiu daug kitų trūkumų ir silpnybių.“ Tikrai esame tokie neatsitiktiniai, nes Dievas mus padarė tokius, kokius norėjo mus matyti. Dievas sukūręs mus gėrisi ir didžiuojasi savo kūriniais. Turime atsikratyti neigiamų minčių apie save.

Jei Dievas būtų norėjęs, jis būtų sukūręs mus aukštesnius, kitokios odos spalvos, trumpesne nosimi, lieknėsius, drąsesnius, darbštesnius ir greitesnius. Tačiau jis mus sukūrė tiksliai tokius, kokius norėjo. Nere-tai šiandien mes norime atrodyti kitaip. Kai kurie tamsiaodžiai žmonės tepa specialų kremą tam, kad tap-tų šviesesni. Daugelis, tokių kaip aš, dažnai kaitinasi saulėje arba kasdien eina į soliariumą tam, kad oda patamsėtų. Ir visa tai puiku. Jei norite patamsėti, eikite į soliariumą. Jei norite pakeisti tiesius plaukus, sugarbanokite jos. Jei turite žilus plaukus ir norite rudų, dažykite. Jei neturite plaukų ir norite turėti, nusipirkite. Darykite visa tai, jei tai padės jums jaustis geriau ir labiau priimti save tokius, kokius Dievas mus sukūrė. Turime baigti kritikuoti Dievo kūrybą. Turime savo mintyse ir žodžiuose kartoti: „Dieve, dėkoju, kad mane ne tik sukūrei tokį, koks esu, bet ir įkvėpei man savo gyvenimą. Tu tikrai didžiuojiesi ir gėriesi savo kūriniais, kasdien žvelgdamas į mus.“ Turime ir mes savo mąstymu, žodžiais ir elgsena rodyti visiems, kad esame Dievo brangiausi ir gražiausi kūriniai.

Viena šeima, susitaupiusi pakankamai pinigų, nusprendė pasistatyti savo nedidelį namą. Kadangi tuomet buvo labai sunku surasti gerą statybų bendrovę, šeimos nariai nusprendė statyti patys. Kai baigė statyti, namas atrodė puikiai. Tačiau po metų jie pastebėjo, kad mūrinė tvora šalia namų pradėjo irti, nes po ja nebuvo gero pamato. Daug mėnesių ta

viena klaida juos liūdino ir nervino. Bet vieną dieną jie apsisprendė, nebepaisyti tos vienos klaidos. Vietoj to nusprendė pastebėti tai, ką padarė gerai. Tvorą buvo kreiva, bet privažiavimas prie garažo tiesus, garažo durys veikė puikiai, namuose visa vandentiekio sistema ir šildymas tarnavo be problemų. Durys ir langai labai gražūs. Šeima atrado tūkstančius dalykų, ką padarė gerai, statydama savo namus. Tai teikė ramybę ir džiaugsmą. Turime mokytis kreipti dėmesį ne į vieną nepavykusį darbą, bet į tūkstančius tų dalykų, kuriuos padarėme gerai.

Kartais ir man žmonės pasako: „Ryti, norėčiau pasakyti, kad nieko gero negavau šiandien iš tavo pamokslų. Nesutinku su tavo šios dienos mintimis. Abejoju tavo pristatyto metodo veiksmingumu.“ Prieš penkerius metus viena iš tokių minčių būtų sugadinusi visą mano darbo savaitę. Būdavau labai nuliūdęs, išsėdėjęs, susimąstęs vien tik apie tai. Pasakodavau kitiems apie šį neigiamą atsiliepimą. Mąstydavau apie tai, ką kiti pasakė apie mane. Šiandien irgi kartais girdžiu kritikos. Bet šiandien ji manęs nebevaldo. Išgirdęs kritiką, dažnai atsakau: „Ačiū! Telaimina jus Dievas! Iki kito sekmadienio!“ O tuomet mąstau: „Niekas negaliu padaryti, jei kas nors jums nepatinka mano pamoksle. Tai jau jūsų problema. Tai ženklas, kad turite kažką keisti savo gyvenime.“

Jei norime kitus raminti ir guosti, turime patys būti savimi. Savo gyvenimu turime rodyti Dievo garbę ir didingumą. Jei priimame tai, kuo esame, jei pripažįstame, kieno kūriniai esame, tada visu savimi, savo buvimu, savo gyvenimu šloviname Dievą. Maldoje turime kartoti: „Dieve, ačiū tau, kad mane tokį sukūrei. Kartu su tavimi, gėriusi savo akių spalva ir odos spalva, savo charakteriu ir temperamentu. Šloviniu tave savo išvaizda, savo charakteriu ir savo darbais.“ Kai viduje gėrimės savimi, džiaugiamės tuo, kuo esame, daugiau šypsomės, tada ir mūsų žodžiai, ir elgsena rodo Dievą kitiems.

Jei mums reikia daugiau ramybės, paguodos ir padrašinimo, kiekvieną rytą melskimės: „Esu Dievo sukurtas, esu jo vertingiausias kūrinys, nešiojuosi jo nepakartojamus pirštų antspaudus.“ Mūsų vertę nusako tai, kas yra mūsų kūrėjas, kuris įkvėpė mums savo gyvenimą. Nesakykite: „Esu tik paprastas verslininkas, esu tik eilinė mokytoja, esu tik neturtinga senelė, esu tik vieniša mama, esu tik paprastas studentas.“ Tai netiesa. Nesame kaip visi. Esame ypatingi. Prisiminkime, kad esame Visagalio Dievo vaikai. Jei išmoksime priimti save ir pripažinti savo vertingumą, tada galėsime dar labiau raminti ir padrašinti kitus. Tada Dievas apipils ir mus dar gausėne palaima, atsivers naujos galimybės, sutiksime mylinčių žmonių, gausime daug nuostabių dalykų, kuriuos jis yra mums paruošęs. Jei taip mąstysime ir laiminsime kitus, nugalėsime visas kliūtis ir gyvensime patį geriausią gyvenimą, kuriam esame sukurti.

Bernardinai.lt

Anais laikais

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Nr. 6

Tą vakarą buvo nutarta skubiai surengti demonstracijas ir atkreipti viso laisvo pasaulio dėmesį į Lietuvos kreipimąsi į pasaulio tautas pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Buvo nutarta įsteigti raštinę, gauti telefono numerį ir pradėti telefoninį „network“ (susijimo tinklą).

„Lithuanian Hotline“ neturėjo formalios valdybos, visi pasiskirstė pareigomis, ir kitą rytą prasidėjo didelis darbas.

Jau 1990 m. kovo 30 d. įvyko pirmosios lietuvių demonstracijos, suorganizuotos per tris dienas, atkreipusios amerikiečių žiniasklaidos priemonių dėmesį.

„Lithuanian Hotline“ telefono numeris 708-257-6777 pasklido po visas JAV. Nuo ankstyvo ryto iki vidurnakčio į mus kreipėsi, prašydami, tikslų žinių apie Lietuvą. Lietuvoje tuo metu buvo įvesta blokada. Faksas dirbo be pertraukos, visą veiklą filmavo amerikiečių televizijos stotys.

JAV jau buvo parašyta viena rezoliucija, pripažįstanti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, paskirianti ambasadorių Lietuvai, tačiau JAV Kongrese vykstant balsavimui rezoliucija priimta nebuvo. Reikėjo spaudimo: raginimų, telegramų, skambučių į Washington, DC – ne tik iš mūsų Illinois valstijos, bet iš visos Amerikos, kur tik gyvena lietuviai.

„Vos tik išgirdė atgimusios nepriklausomos Lietuvos šauksmą, suskatome ieškoti būdų jai padėti. Dairėmės vadovų bei jų nurodymų. Jų pasigedome“, – pasakojo vienas iš pagrindinių „Lithuanian Hotline“ sumanytojų Rimas Gulbinas „Pasaulio lietuvių“ redaktoriui Broniui Nainiui (1990 m. bal.). Toliau Gulbinas sako: „Staiga viena iš pagrindinių Čikagos televizijos stočių pranešė, kad lietuviai organizuoja demonstracijas Vašingtone ir... Čikagoje. Pradėjome teirautis, kas, kur, kada ir kaip organizuoja demonstracijas Čikagoje, norėdami jeigu ir neprisidėti prie paruošimo, tai bent dalyvauti. Visos tos mūsų valdžios arba į skambučius neatsakė, arba apie tokias demonstracijas nieko nežinojo. Negalėjome sužinoti nė apie kokią nors kitą veiklą, stigo ir išsamios informacijos. Atrodė, jog niekas nieko ir nedaro. Tačiau mums jutosi, kad reikia ką nors daryti ir daryti skubiai (...).“

Sukurta „Lithuanian Hotline“ buvo neutralus, niekam nepriklausantis, į talką kviečiantis visus – ir vadus, ir pavaldinius. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, buvo atidaryta įstaiga, kurioje kovo 26 dieną buvo įvesti 6 telefonai. Tikrai laimingu būdu, nes telefonų laukti paprastai reikia net porą savaičių, ypač jog ir liniją reikėjo atsivesti iš lauko, ir visus laidus pervesti per betonines sienas. Telefono bendrovė dirbo per naktį. O kaina buvo beveik dovana lietuviams – pusė kainos.

Kas subūrė šiuos narius, tai jų draugystė Skautų draugovėje ir Lietuvių studentų drauginės minties Korp. Jie buvo Neo Lithuania korporacijos nariai ir tiesiog – geri draugai. Visi – baigę aukštuosius mokslus, dirbantys/dirbę vadovaujančiose pareigose, o svarbiausia – pasitikintys vienas kitu. Todėl buvo nesunku bendradarbiauti, nes turėta patirties dirbant su įvairiaisiais žmonėmis.

Dėkojame Pasaulio lietuvių centrui (PLC), kuris mums paskyrė kambarį. Telefono bendrovė dirbo visą naktį, buvo pajungtos 6 telefono linijos. Dėkui ir savanoriams, jauniems ir pensininkams, kurie prisidėjo prie raštinės darbų ir budėjimo prie telefono.

Antras ryšys buvo palaikomas per Pranę Šlutieneį parduotuvėje „Patria“. Tuo metu A. ir P. Šluti ai turėjo „American Lithuanian radio“ programą, kuri kas sekmadienį pranešdavo lietuviams apie padėtį Lietuvoje, gaudavo tiesiogines žinias iš Washington, DC. Šlutiene ir Valentin Krumplyns rūpinosi politikais ir užsieniečiais, angliškai kalbėjosi su JAV senatoriais ir Kongreso nariais.

Kiekvieną dieną iš mūsų kambario PLC plaukė telegramos, laiška, netilo skambučiai į Washington, DC. Budėta iki ankstauro ryto. Gelbėjo skautų jaunimas, nes telefonai netilo. Kambaryje ant sieninės lentos buvo surašyta tiksli informacija, ką galima ir ką reikia atsakyti į pateiktus klausimus. Visas žinias redagavo ir tikslino Dalia Sruogaitė ir Eglė Paulikienė. Arvydas Paulikas žinių apie Lietuvos blokadą gaudavo iš radijo trumpų bangų mėgėjo Kaune, nes ir jis turėjo tokius susisieki-mo aparatus, angliškai vadinamus „Ham Operators“. **Bus daugiau.**

Demonstracija Čikagoje, 1991 m. balandžio 4 d.

SVEIKATA

Geros nuotaikos maistas

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Maistas yra mūsų energijos šaltinis. Organizmui, kad galėtų funkcionuoti, kasdien reikia tam tikro kalorijų kiekio. Kalorijas mes gauname valgydami mėsainius, dešrainius ar špinatų salotas. Tačiau jei energiją gauname valgydami riebų, perdirbtą, žemą maistinę vertę turintį maistą, mes savo energijos išteklius papildome tik trumpam, o organizmas turi papildomai „padirbėti“, šalindamas toksinus, gaunamus su „nesveiku maistu“. Ilgiau vartojant nepilnavertį, nesveiką maistą susilpnėja imuninė sistema, ima kibti ligos.

Maistas ne tik daro įtaką energijos lygiui ir sveikatai, nuo jo priklauso ir mūsų nuotaika, mintys bei emocinė būseną. Kai kuris maistas skatina pernešėjų (angl. transmitters), cheminių medžiagų, nulemiančių mūsų nuotaiką, gerinančių atmintį, savijautą ir miegą, gamybą. Nuo to, ką suvalgome, vienaip ar kitaip priklauso mūsų nuotaikos. Ką valgome, taip ir jaučiamės. Valgant maistą, gerinantį nuotaiką, tampame laimingesni, gyvenimą matome šviesnėmis spalvomis.

Patarimai, kaip gerinti nuotaiką

– Ribokite apdorotų (angl. refined) angliavandenių kiekį. Apdoroti krakmolai, kurių yra gausu baltoje duonoje, ryžiuose, sausainiuose, riestainiuose, yra cukrūs, kurie greitai virškinami ir gali greitai padidinti energiją, o kartu ir cukraus kiekį kraujyje. Energijos padidėjimas trunka trumpai, ir po kelių valandų mes vėl jaučiame alkį. Valgant saldinius, uogienes, geriant „Pepsi Cola“, stebimi cukraus kiekio kraujyje svyravimai, dėl to jaučiamės pavargę, irzlūs. Nuotaiką pagerins kokybiški angliavandeniai, kurių yra vaisiuose, daržovėse, pupelėse, ruduose ir laukiniuose ryžiuose, avižiniuose dribsniuose. Šie angliavandeniai skatina serotonino, kuris padeda atsipalaiduoti, gerina nuotaiką, sumažina depresiją, gamybą smegenyse.

– Valgykite maistą, turtingą skaidulų (angl. fiber). Šis maistas lėtina cukraus patekimą į kraują, padeda išlaikyti energijos lygį ilgesnį laiką, išvengti nuotaikos svyravimų. Nuotaiką gerina linų sėlenos (angl. flax seeds), avižos, obuoliai, kriaušės, bulvės, žirniai ir pupelės.

– Į savo dietą įterpkite baltymus (angl. protein). Valgant baltyminį maistą kartu su angliavandeniais

sulėtėja angliavandenių patekimas į kraują, užtikrinamas ilgesnis sotumo jausmas, ženkliai sumažėja cukraus kiekio kraujyje svyravimai. Baltymų poveikyje išsiskiria neurotransmitoriai – nervinių impulsų pernešėjai (dopaminai ir norepinefrinai), kurie reguliuoja atsipalaidavimo ir susijaudinimo sistemas bei kitus nervinius impulsus. Jie padeda ilgiau išlikti budriems, slopina baimę, gerina miegą. Proteinais – kiaušiniai, mėsa, jūros gėrybės, riešutai.

– Maitinkite smegenis Omega-3 riebalinėmis rūgštimis. Mokslininkai įrodė, kad šios rūgštys yra susijusios su pilkosios medžiagos tūriu

(angl. grey matter volume) smegenyse padidėjimu, ir tai nulemia mūsų nuotaiką ir elgesį. Siūloma valgyti riebią žuvį kaip lašišą, sardines, silkes, taip pat riešutus, kiaušinius.

– Pakankamas vit B12 ir folinės rūgšties kiekis padeda išlaikyti gerą nuotaiką, didina serotonino gamybą. Studijos įrodė, kad trūkstant šių vitaminų dažnai išsivysto depresija. Patariama valgyti kepenėles, lešius, pupeles, avižinius dribsnius, burokėlius, brokolius, saulėgrąžų sėklas, apelsinus. Šiuose produktuose gausu folinės rūgšties. Vit B12 gausu lašišoje, neriebioje jautienoje, kiaušiniuose, pieno produktuose.

– Vit D padidina serotonino kiekį kraujyje. Maiste vit D atsargos yra ribotos, todėl patariama vartoti vit D papildus, bent 15 min. pabūti saulėje. Vit D randama žuvyse, piene, kiaušinio tryniuose.

Svarbu reguliuoti mitybos įpročius. Gerai papusryčiaus įgysime energijos ir nuotaikos visai dienai. Siūloma valgyti kas 4-5 val. suderintą ir sveiką maistą ir taip palaikyti pastovų energijos lygį, išvengiant energijos svyravimų.

– Nepamirškite gerti vandenį, nes skysčių trūkumas gali sukelti stiprų nuovargį, galvos skausmą, nerimą ir nervingumą.

– Palepinkite save šokolado gabalėliu. Šokolado poveikyje išsiskiria laimės hormonas feniletilaminas, ir jūsų nuotaika pagerėja. Feniletilaminas taip pat išsiskiria organizme, kai esame išsimylėję ir laimingi.

– Entuziazmas ir optimizmas taip pat yra labai svarbūs mūsų savijautai, bet nepamirškime ir savo kūno – labai svarbu, kuo jį mes maitiname. Nuo to priklauso ne tik mūsų nuotaika, bet ir bendra sveikatos būklė.

Paruošta pagal „Perspective“, Geros žinios.lt, Imunitetas.lt

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

**SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500**

Justina Skališius, gyvenanti **Waukegan, WI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaugojo 50 dol. Tariame nuoširdų ačiū už paramą.

Aras Lintakas, gyvenantis **Brookfield, IL**, pratęsdamas metinę „Draugo“ prenumeratą atsiuntė laikraščio išlaidoms sumažinti 100 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Janina Mozoliauskas, gyvenanti **Lemont, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Labai ačiū už paramą.

John Labanauskas, gyvenantis **St. Pete Beach, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaugojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už paramą.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

SIŪLO DARBĄ

South side intermodal trucking company looking for experienced CDL drivers. 80% drop and hook. Ask about our BONUS program. Call Mr. White at 815-834-9090.

PERKA ŽEMĘ

Perku arba išsinuoju žemę Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti. Pilnai atsiskaitau per banką. Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV. Tel. +370-616-93194, el. paštas: kadugiai@gmail.com

Jos didenybė bulvė

NIJOLĖ KAVALIAUSKAITĖ-HUNTER

Jeį mėšos karalius yra jautiena, tai sodo karalienė yra bulvė.

Airių išmintis

Praūžus Padėkos dienaį liko ne-suvalgytas kalakuto geras ga-balas ir kalnai bulvių košės. Kodėl amerikiečiams Padėkos dienos vakarienėje yra svarbi bulvių košė? Lietuviai verčiau bulves panaudo-tų ne košeį, bet cepelinų lipdymui, ku-rie Smetonos laikais buvo vadinami „bulviniais kaldūnais“, aš juos vadi-nau valgomaisiais dirizabliais.

Martin Hargreaves sukurta mažų bulvyčių reklama – jas reklamuoja pati Prancūzijos karalienė Marie Antoinette.

Priminsiu, kad cepelinus valgė ir valgo lietuviai, o cepelinais XX a. pradžioje skraidė vokiečiai. Minėtas skraidymo prietaisas buvo pavadintas jį sukūrusio vokiečių generolo grafo Ferdinand von Zeppelin vardu, savo išradimui pašventusiam net 8 metus. Vokiškieji cepelinai skraidė ir Lietuvos padangėje. Jiems buvo pa-statyta angaras Kaune. Bulvės for-ma pasirodė patraukli ir rimtoms konstrukcijoms, ne tik skrandžio džiaugsmui.

Vietoj išsvajoto aukso rado... bulves

Nors amerikiečiai valgo ryžius, „pastos“ vardu vadinamus makaronus, tačiau bulvių košė yra būtinas patiekalas ant Padėkos dienos stalo. Prieš tą šventę į parduotuves papildomai užvežama bulvių, ypač sal-džiųjų. Deficitas nėra toleruojamas šios šalyje. Švėsdami 1621 m. pirmą-ją Padėkos dieną, piligrimai ir į svečius pakviesti indėnai bulvių nevalgė. Tuomet atvežtos iš Europos, jos buvo laikomos nuodingomis, kaip kažkada manyta apie pomidorus, kurie buvo auginami todėl, kad gra-žiai žydi.

Pirmosios bulvės buvo rastos 5000 metų prieš Kr. Andų kalnyne, nuo II tūkst. pr. Kr. iki XVI a. egzis-tavusioje senovinėje inkų civilizaci-joje Peru teritorijoje. Inkai bulves dievino, elgėsi tarsi su mirusiaisiais: slėpdavo aruoduose, kad, badui ar ka-rui užklupus, turėtų maisto. Džiovin-tas imdavo į ilgus keliones, jas merk-dami į mėšos troškinį. Inkų auginamos bulvės buvo tamsiai rausvos spalvos, su geltonu minkštumu. Bul-ves jie vadino „papas“ vardu.

Pasaulio istorijoje yra minimi kruvinieji, grobikiški konkistadorų (ispanų, portugalų) žygiai. Plačiai

aprašytas jų žiaurus elgesys su indė-nais, prieš kuriuos naudojo jėgą ir smurtą, vertė tapti krikščionimis, laikė juos vergų vietoje, medžiojo pramogai, naikino jų kultūrą. Veda-mi žiauriausių tikslų, 1532 m. konkis-tadorai išsilaipino Peru. Tačiau vie-toj išsvajoto aukso jie rado bulves. 1540 m. Pedro de Cieza de Leon, ispa-nų konkistadoro ir istoriko, „Peru kronikose“ apie bulves randamas toks įrašas: „kitos aplinkos gyventojai turi augalą, kuris palaiko jų egzis-tenciją ir sudaro pagrindinę maisto dalį. Augalo gumbai turi žievę, jie yra kieti, bet kai juos išverdi, jie tam-pa tarsi virti kaštonai.“ Neradę auk-

Kad bulvės prigyty Prancūzijoje, daug jėgų ir energijos paaukojo karo chemikas ir botanikas Antoine-Augustin Parmentier.

so, plėšikai kaip grobį į laivą pasiėmė bulves. Iš pradžių jie manė, kad tai trumas, grybas, dar kitaip vadinamas triufeliu, šiuo metu laikomas vienu brangiausių delikatesų. Laikui bėgant, ispanai įsitikino, kad jūrei-viai, valgantys bulves, neserga skor-butu. Tad laivų triumai buvo už-versti bulvėmis.

Augalas, kuriame tūnojo blogis

1585 m. bulvės buvo įvežtos į Italiją ir Angliją, į Belgiją ir Vokietiją jos atkeliavo 1587 m., į Airiją 1588 m., o į Prancūziją – 1600 m. Nesvarbu, į kurią vietą buvo atgabentos, bulvės buvo laikomos keistu, nuodingu au-galu, kuriame tūnojo blogis. Pran-cūzijoje jos buvo laikomos raupsų, sifilio, skrofuliozės, ankstyvos mir-ties priežastimi, nevaisingumo ir pa-didinto seksualumo šaltiniu. Pran-cūzų manymu, bulvės naikino dirvos vešlumą. Kadangi dauguma gyventojų buvo nusistatę prieš bulves, Besan-con mieste buvo paviešintas įsaky-mas: „Griežtai draudžiama kultivuoti bulves, nes jos yra pražūtingas raupsų šaltinis.“

Nemokšos virėjai

Airių šaltiniuose minimos kelios bulvėms skirtos legendos. Viena iš jų byloja apie bulvių atsiradimą Airijoje. 1588 m. ispanų laivas, plukdęs bul-ves, sudužo, bet ne bet kur, o prie Airijos krantų. Jos buvo surinktos ir pasodintos Airijos žemėje. Kita le-genda byloja, kad 1589 m. seras Wal-ter Raleigh, anglų tyrinėtojas ir isto-rikas, garsus savo ekspedicijomis į Amerikos žemyną, parvežė bulves į Airiją. Jas pasodino Myrtle Grove dvare, netoli Cork miesto. Legenda sako, kad jis padovanojęs bulvės au-

galą karalienei Elizabeth I (1533–1603).

Apie šį augalą neturėdami žinių, nemokšos karalienės virėjai į katilą įmetė griozdiškus gumbus ir pokylio metu ant karališko stalo jį pateikė su stiebais ir lapais. Pastarieji iš tikro yra nuodingi. Dalyvavusieji pokylyje mirtinai susirgo. Po šio atvejo teis-mas uždraudė bulves auginti.

Pradant 1600 m. bulvės bandy-tos pristatyti Jungtinėse Amerikos Valstijose. Iš pradžių jos buvo popu-liarios tik škotų-airių imigrantų telkiniuose, New Hampshire valstijo-je, plačiau pradėtos auginti tik 1700 m.

Revoliucija! Bulvės – valgomos

Nelengvai bulvės prigijo Pran-cūzijoje. Daug jėgų ir energijos tam paaukojo karo chemikas ir botanikas Antoine-Augustin Parmentier. Bū-tent jis 1771 m. laimėjo konkursą, kurį rėmė Besancon Akademija. Lai-mėjo todėl, nes pasiūlė sergančius di-zenterija valgydinti bulvėmis. Maža to, 1772 m. jis viešai paskelbė, kad bulvė yra valgoma. Jis parašė studiją apie bulvę, kaip apie valgomąją kul-tūrą, teoriškai ir praktiškai pagrįs-damas, kad ji nėra nuodinga.

Šiuo metu tokios mintys kelia juoką, nes yra plačiai žinoma, kad bulvės yra vadinamos net „antrosios duonos“ vardu. Tačiau tuo metu Parmentier mintys buvo sutiktos prie-šiškaį. Bandymų vieta „Invalidų namai“, kuriuose jis dirbo, nuo jo nusi-grėžė. Tuoj pat bažnytinė bendruo-menė, kurios teritorijoje buvo pas-tatyti čia minimi namai, uždraudė įvežti bulvę. Parmentier buvo paša-lintas iš viešbučio, esančio toje ter-itorijoje. Tačiau jis nenuleido rankų ir propagavo bulves, gamindamas iš jų įvairius patiekalus, iš bulvės žiedų darė puokštes.

Damų plaukuose žydėjo bulvės

Marie Antoinette (1755–1793), Prancūzijos karalienė, dažnai išiseg-davo gėlių žiedus į savo garbanas. Jos pavyzdžiu sekė kitos damos, jų plau-kuose žydėjo bulvių žiedai. Louis XVI (1754–1793), Prancūzijos kara-lius, Parmentier bandymo tikslams pasiūlė 100 akrų plotą, kuris buvo ne-naudotas, nederlingas ir tūnojo Pary-žiaus vakaruose. Šį pasiūlymą bota-nikas priėmė entuziastingai ir už-

siėmė bulvių auginimu. Prie lysvių dienos metu buvo pastatyta budri apsauga, o nakties metu nevaržomai galėjo siautėti vagys, t. y. aplinkiniai ūkininkai. Išsikasę bulves jie jas pasisodindavo savo darže. Taip bul-vės išpopuliarėjo ir galutinai įsitvir-tino Prancūzijoje.

Bulvių dieta

Parmentier prie teigiamos nuo-monės apie bulves priėjo dalyvau-damas Septynerių metų kare, vyku-siame 1756–1763 m. Parmentier tar-navo prancūzų kariuomenėje gydyto-ju. Papuolęs į prūsų nelaisvę, jis maitinosi bulvėmis, kuriomis tuo metu Prancūzijoje buvo maitinamos kiaulės. Kitaip tariant, jis laikėsi bul-vių dietos. Bulvių dėka jis liko gyvas, jos nebuvo nuodingos. Ir iki šiol kai kurie prancūziški bulvių patiekalai yra pavadinti jo vardu.

Ypatingai bulvės tapo popula-rios Prancūzijoje, kai po nederliaus metų šią šalį užklupo badas. Kito pasirinkimo nebuvo kaip tik valgyti bulves. Komunose metu apgultame Paryžiuje ir Tiurli soduose (Jardin des Tuileries) taip pat buvo auginamos bulvės.

Rusijos valstiečiai iki XVII a. vi-durio vengė sodinti bulves. Bado iš-tiktiems valstiečiams Prūsijos kara-lius Frydrichas Didysis (Frederick the Great 1712–1786) 1774 m. dovanoją bulvių. Šie nelietė jų tol, kol karei-viai neįkalbėjo jų paragauti.

Žymioji bulvių rūšis Idaho

Populiariausios ir labiausiai ver-tinamos Amerikoje bulvės yra Idaho. Šiuo metu Idaho valstijoje užaugina-ma trečdalis visų Amerikos bulvių. Derlinga, kalnuota dirva, vanduo iš kalnuose tirpstančio sniego, švarus oras, saulėtos dienos, vėsios naktys lemia geros kokybės bulves. Lietu-viai cepelinus verda būtent iš jų, nes jose yra pakankamai krakmolo. Bul-vės į šią valstiją pateko presbiterionų misionieriaus Henry Harmon Spal-ding (1804–1874) dėka. Siekdamas ap-krikštyti nez perce genties indėnus, šis žmogus Lapwai vietovėje 1836 m. įkūrė savo misiją. Jis norėjo indė-nams įrodyti, kad jie gali išgyventi ne tik medžiodami ar žvejodami, bet ir užsiimdami žemės ūkiu. Pirmasis bulvių derlius nebuvo vykęs, kitas užderėjo gerai. Po to ilgą laiką bulvių

Prancūzijos chemiko ir botaniko Antoine-Augustin Parmentier kapas.

Vincent van Gogh „Bulvių valgytojai“, 1885 m.

neaugino, nes indėnai atvykusių misionierių atžvilgiu elgėsi negarbingai, ir misionieriai pasišalinė.

Žymiąją bulvių rūšį 1870 m. išvedė tik elementarų išsilavinimą turintis sodininkas Luther Burbank. Norėdamas patobulinti airiškos bulvės rūšį, kad ši būtų atsparesnė ligoms, jis augino ir stebėjo 23 sėjinukus. Vienas sėjinukas du ar tris kartus atvedė daugiau gumbų negu kiti. Tik apie 1900 m. bulvės buvo pavadinotos Idaho vardu.

Burbank šią bulvių rūšį nuvežė į Airiją, norėdamas įsitikinti, ar ši bus atspari infekcinėms ligoms. Tuo metu Airija išgyveno didelį nepriteklių, nes 1845–1849 m. buvo praūžęs didysis badmetis. Kadangi valstiečiai maitinosi tik bulvėmis ir pienu, užderėjus infekuotam bulvių derliui, gyventojai susirgo dizenterija, skorbuto, cholera. Dėl to airiai masiškai mirė, o tie, kas liko gyvi, kaltindami bulves paliko kraštą.

Muziejus, skirtas bulvei

1975 m. Briuselio mieste buvo atidarytas neįprastas muziejus, skirtas bulvei. Jame atsispindi visa bulvės pripažinimo istorija, kokį ilgą ir sunkų kelią ji turėjo nueiti, kad mes šiandien galėtume ja gardžiuotis, patiekti ant savo stalo. Kiek žmonių turėjo įrodinėti, kad ji yra valgoma. Turbūt ne be priežasties savo šalies simboliu baltarusiai laiko būtent bulvę.

Keli mitai apie bulves

Jei moteris laukiasi vaiko, tegul nevalgo bulvių, nes vaikas gims su didele galva.

Jei laikys bulvės gabaliuką savo kišenėje, jis apsaugos nuo reumato ir egzemos.

Jei turi karpą, patrink ją bulvės gabaliuku, po to tą gabaliuką užkask – karpa išnyks.

Knygų mugės rengėjai (iš k.): Regina ir dr. Augustinas Idzeliai, Ona Daugirdienė ir Aldona Krištolaitienė.

Įspūdžiai po LTSC knygų mugės

Atkelta iš 4 psl.

Penktadienį darbingai nusiteikusios padėjėjos: Ona Daugirdienė, Aldona Krištolaitienė, Regina Idzelienė, vadovaujamos dr. Idzelio, visas knygas išdėliojo ant stalų, kad žmonėms būtų patogus pasižiūrėti, pavarstyti. Mugės dieną pagrindinis krūvis teko Idzelienei, kuri rūpestingai aptarnavo lankytojus.

Maloniai nustebome, kad knygų buvo parduota daugiau negu tikėtasi. Atrodo, žmonės tikrai knygomis domėjosi. Iš mugės lankytojų girdėjome daug gerų žodžių ir prašymų surengti mugę kitą kartą. Taip pat primename, kad visų prašysiu paieškoti kokios nors knygos, prašymai nėra užmiršti, mes susisieksime su jumis artimiausiu metu, kai tik rasi-

me Jus dominantį leidinį. Kviečiame visus, jeigu jums reikia kokios nors knygos, išleistos išėivijoje ar Lietuvoje, kreiptis į LTSC el. adresu: info@lithuanianresearch.org.

Dėkojame visiems, padėjusiems surengti mugę. Reginei Idzelienei, Aldonai Krištolaitienei ir Onai Daugirdienei, padėjusioms paruošti knygas mugėi, JC vadovybei, geranoriškai pažvelgusiai į LTSC sumanymą, JC administratoriams Vytui ir Redai Daubariams, paruošusiems salę mugėi, lietuviškai spaudai, skelbusiai apie renginį. Taip pat nuoširdi padėka visiems lankytojams, kurių dėka mugė pavyko.

Kristina Lapienyte – LTSC vykdomoji direktorė.

A † A Dr. LUDMILLA PETRAUSKAS, DDS

Mirė 2011 m. gruodžio 3 d., Zeeland ligoninėje, sulaukusi 91 metų.

Gyveno Saugatuck, MI, anksčiau Oak Park, IL.

Gimė 1920 m. rugsėjo 13 d., Lietuvoje.

Nuliūdę liko: duktė Maria (George) Dusenbery, anūkas Karl, anūkė Vera (Daniel) Sultz, gyvenantys WA.

A. a. Ludmilla buvo žmona a. a. John, mama a. a. Helene, dukra a. a. Elenos ir a. a. kun. Alexander Sablauskas.

Ludmilla mokslus baigė Vienna, Austria ir University of IL, Chicago, po 37 metų dantų gydytojos darbo Hillside, IL, išėjo į pensiją. Mėgo padėti žmonėms, rėmė žmones iš Meksikos ir Lenkijos, leisdama gyventi savo namuose.

Velionė pašarvota antradienį, gruodžio 6 d. nuo 4 v. p. iki 8 v. v., atsiveikinimas 7 v. v. Yurs laidojimo namuose, 1771 W. State St. (RTE 38), Geneva, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 7 d. Iš laidojimo namų Ludmilla bus atlydėta į Holy Virgin Protection Cathedral, 1800 Lee St., Des Plaines, IL bažnyčia, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Elmwood kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Yurs FH. Geneva. Tel. 630-232-7337 arba
www.yursfuneralhome.com

A † A sesei RŪTAI KILIENEI

iškeliavus amžinybėn, atsiskyrimo skausme ir prisikėlimo viltyje esame kartu su jumis, mieli Rūtos artimieji, POVILAI, DIANA, GINA, JOHN, TEDDY ir PETER.

Šv. Mišios už Rūtą bus aukojamos 2012 m. sausio 8 d. Pal. J. Matulaičio misijoje 9 v. r.

Korp! Giedra

Mamytei

A † A IRENAI VĖBLAITIENEI

iškeliavus į Amžinybę, mielai Putnamo stovyklos draugei JŪRATEI VĖBLAITYTEI-LITCHFIELD, sesėms RŪTAI ir AUDRONEI su šeimomis siunčiame užuojautą.

Teilsisi ji Viešpaties ramybėje.

Rūta Ruzgaitė-Udrienė su šeima

Marija R. Žemaitaitis gyvenanti Los Angeles, CA, pratęsė kasmetinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Esame Jums labai dėkingi.

Adelė M. Vizgirda, gyvenanti Aurora, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Dr. Robert A. Vitas, gyvenantis Aurora, IL, pratęsdamas metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Tariame nuoširdų acių.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **JAV LB Socialinių reikalų skyrius** Lemont maloniai kviečia gruodžio 7 d., trečiadienį, 1 val. p. p. atvykti į filmų popietę. Matysite Lietuvos centrinio archyvo dokumentinį filmą apie Lietuvą Antroje pasauliniame kare ir okupacijos metais. Filmai rodomi PLC skaitykloje, šalia Bočių menės.

■ **Gruodžio 10 d., šeštadienį, Čikagos** lituanistinėje mokykloje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks kalėdinė eglutė mažiausiems mokyklos mokiniams. 9 val. r. (didžiojoje JC salėje) ir 10:30 val. r. (mažojoje JC salėje). Kviečiame atvykti į šventę.

■ **Kviečiame užsukti į tradicinę Kalėdinę** mugę, kuri vyks gruodžio 10–11 dienomis, šeštadienį ir sekmadienį, nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p. PLC didžiojoje salėje. Norinčius prekiauti, prašome skambinti į PLC raštinę tel. 630-257-8787 ir užsisakyti stalus.

■ **JAV LB Cicero apylinkės valdyba** praneša, kad gruodžio 11 d. po lietuviškų šv. Mišių 10 val. r. Šv. Antano parapijos didžiojoje salėje įvyks kalėdinė agapė. Kalbėtoja – visuomenininkė dr. Ona Daugirdienė.

■ **Gruodžio 11 d., sekmadienį, 12 val.** p. p. „Žiemos stebuklų 2011“ festivalyje Navy Pier didžiojoje salėje (600 E. Grand Ave., Chicago, IL) pasirodys lietuvių tautinių šokių grupės – „Lietuvos vyčiai“ (vadovės L. Ringienė ir B. Matukonienė) bei „Suktinis“ (vadovė G. Elekšytė).

■ **Kviečiame į kalėdinį koncertą „Skris-ki, mažas angelėli“**, kuris įvyks gruodžio 11 d., po 10:30 val. r. šv. Mišių Jaunimo centro Tėvų jėzuitų koplyčioje. Koncerte dalyvaus vaikų estradinio dainavimo studija „Tu ir aš“ (vadovė Loreta Umbrasienė) bei mokytojos Jolantos Banienės fortepijono klasės mokiniai.

■ **Gruodžio 13 d., antradienį, 1 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629) vyks Suvalkiečių klubo susirinkimas. Kviečiame visus dalyvauti. Tel. pasiteiravimui 773-247-5944.

■ **Prieškalėdiniai Susitaikymo sakramento** (išpažinties) vakarai Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyks gruodžio 15 d. ir 19 d. 6:30 val. v. Išpažinčių laikas – šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 5 val. p. p. iki 6 val. v. Kūčių ir Kalėdų dieną išpažinčių neklausoma.

■ **Gruodžio 16 d., penktadienį, 7:30** val. v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre vyks tekstilinė Jadvygos Orantienės skautinių parodos „Gyvenimas yra gražus“ atidarymas. Dalyvaus autorė. Parodą ruošti padeda JAV LB Kultūros taryba.

■ **Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyrius** ruošia kalėdinę popietę gruodžio 17 d., šeštadienį, 2 val. p. p. PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje. Kviečiame gausiai dalyvauti. Daugiau informacijos gausite tel. 630-243-6302 arba el. paštu ausresles@comcast.net.

■ **Gruodžio 20 d., antradienį, Holy Cross** ligoninėje (2701 W. 68th St., Chicago, IL) nuo 9 val. r. iki 1 val. p. p.

vyks Donoro diena. Norintys dalyvauti prašome užsiregistruoti tel. 773-884-4621 (Nancy). Donorams bus duodama 10 dol. vertės parduotuvės „Target“ apsipirkimo kortelė ir renginio marškinėliai. Atvykstant su savimi reikia turėti asmens dokumentą su nuotrauka.

■ **Gruodžio 17 d., šeštadienį, 3 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629) vyks Susitaikymo pamaldos ir bus klausoma išpažinčių. 4 val. p. p. – šv. Mišios. Kūčių ir Kalėdų dieną išpažinčių nebus klausoma.

■ **Gruodžio 18 d. po 10:30 val. r. šv.** Mišių kviečiame visus prie bendro Kūčių stalo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Prašoma iš anksto užsakyti vietas (kaina – 20 dol.) Bus meninė programa. Registracija klebonijos raštinėje arba tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **Gruodžio 18 d., sekmadienį, 1 val.** p. p. Jaunimo centre vyks Ateitininkų Kūčios. Registruoja dr. Ona Daugirdienė tel. 630-325-3277 arba el. paštu odau-girdas@hotmail.com. Prašoma atsakove ar laiške palikti savo telefono numerį ir jūsų registracija bus patvirtinta skambučiu.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **JAV LB Pietvakarių Floridos apygardos** taryba visus, didelius ir mažus, kviečia į kalėdinį vakarėlį, kuris vyks gruodžio 10 d., šeštadienį, 4 val. p. p. Danford Lakes gyvenvietės salėje (8869 Danford Lakes Blvd., Fort Myers, FL). Atvyks Kalėdų senelis ir snieguolė. Maistas – suneštinis. Įėjimas 15 dol., vaikams iki 16 metų – nemokamai. Daugiau informacijos suteiks Domas Asanavičius tel. 678-897-9163.

■ **Lietuviško filmo „Tadas Blinda. Pradžią“** (režisierius Donatas Ulvydas) premjera Rytinėje pakrantėje įvyks gruodžio 11 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Angliški subtitrai. AMC Loews Brick Plaza 10 (3 Brick Plaza, Brick, NJ 08723) 1-oje salėje. Bilietus galite nusipirkti internetinėje parduotuvėje www.lietuvele.com. Tel. pasiteiravimui 848-992-4222 arba 732-674-7556.

■ **Šv. Andriejaus parapijos komitetas** kviečia visus gruodžio 11 d. 12 val. p. p. į parapijos salę susėsti prie bendro Kūčių stalo. Šeimas prašome atsinešti 2 tradicinius Kūčių patiekalus. Daugiau informacijos galite gauti el. pašto adresu jonasvytautas@verizon.net

■ **JAV LB San Francisco, CA apylinkės** valdyba gruodžio 17 d. nuo 5 val. p. p. iki 9 val. v. kviečia dalyvauti tradicinėje Kūčių vakarieneje Oakwood Athletic Club (4000 Mt. Diablo Blvd., Lafayette, CA 94549). Norinčius dalyvauti Kūčių mugėje prašome registruotis el. paštu dpetrylaite@yahoo.com (Daiva).

■ **Gruodžio 18 d., sekmadienį, Beverly Shores** Lietuvių klubas maloniai kviečia apylinkės lietuvių ir svečių į kalėdinį pabendravimą. Šv. Mišios Šv. Onos bažnyčioje 1 val. p. p. Po Mišių – vaikų būrelio šventinė programėlė ir kalėdinės vaišės.

Gruodžio 4 d. Jaunimo centre (JC) vyko iškilminga metinė vakaronė. Jos metu su 85-uju gimtadieniu buvo pasveikintas ilgametis JC tarybos pirmininkas Vaclovas Momkus ir su 90-uju gimtadieniu – ilgametis JC tarybos narys Antanas Pauzuolis. Jubilatai buvo perrišti vardinėmis lietuviškomis tautinėmis juostomis, jiems sugiedota „Ilgiausių metų“. Iš kairės: JC valdybos pirmininkė Neringa Aleksonienė, jubilatas Vaclovas Momkus, JC tarybos pirmininkė Marytė Utz ir jubilatas Antanas Pauzuolis. **Laimos Apanavičienės nuotr.**

Nemira Šumskis, gyvenanti Chicago, IL, tapo „Draugo“ garbės prenumeratore. Šią skaitytoją „Draugas“ lankys dar vienerius metus. Nuoširdžiai dėkojame už tai, kad mus skaitote ir sveikiname tapus garbės prenumeratore.

Artėja Kalėdos ir Naujieji metai. Savo draugus, gimines, artimuosius ir pažįstamus galite pasveikinti per „Draugą“.

Sveikinimus su tekstu ir 25 dol. čekiu siųskite „Draugo“ administracijai adresu 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Kalėdiniai atvirukai

Norint pasveikinti savo draugus ar pažįstamus su artėjančiomis šv. Kalėdomis ar Naujaisiais metais gera išeitis – Kalėdų atvirukas.

Atvykite į „Draugą“ ir išsirinkite jums labiausiai patikusį.

Jei negalite atvykti, skambinkite tel. 773-585-9500 ir užsisakykite.

Užsakytus atvirukus jums atsiųs į namus.

Atviruko su voku kaina – 1 dol.

Audronė Simanonytė.
Arvydo Žirgolio nuotr.

Gruodžio 9 d., penktadienį, 7.30 val. v. Lietuvių dailės muziejuje Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 vyks dainininkės ir žurnalistės **AUDRONĖS SIMANONYTĖS koncertas „Audronė. Akustinis. Draugams“**

Dalyvaus pianistas **Ričardas Sokas**

Renginio lėšos skiriamos vaizdo filmo pagal naują atlikėjos dainą „Valdzia“ kūrimui. Kviečiami visi, kurie galėtų prisidėti prie šio projekto sumanymais, filmuota medžiaga ar nuotraukomis iš Lietuvos gyvenimo.

Po renginio vyks akcija „Geriausieji menininkus remiame, pirkdami jų darbus“ – fotomenininko Algimanto Kezio darbų aukcionas-pardavimas. Bilieto kaina 20 dol.